

Informatieve raadsbijeenkomst op 20 oktober 2011, 19.30 uur

Aanwezig zijn de leden: J.L. van Aert, K. Ajouaou, S.J.P.H.A. van de Brug, C.H.M. van der Burgt, M. Chahim, J.F.C. Damen, mevrouw L.F. Ko, mevrouw E. Niessen-Noordraven, mevrouw M.T.M. van der Pijl, mevrouw A.M. Raaijmakers-van de Pol, M.P.J. Rieter, L.M.M. Smits, T.J.W. van de Ven, R.L.J.M. Verhoeven, E. de Vries, M.G.M. van Wetten en N. Zarroy.

Voorts zijn aanwezig: de leden van het managementteam J.M.J. Heessels, A.R.M. Jetten, mevrouw T. Klitsie, mevrouw H.M.E. Thijs, alsmede een aantal ambtelijke adviseurs.

Voorzitter: A.A.M. Marneffe, gemeentesecretaris.

De VOORZITTER opent de informatieve raadsbijeenkomst en stelt aan de orde als enig agendapunt:

Gelegenheid tot het stellen van vragen over de programmabegroting 2012.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik heet u allen hartelijk welkom bij deze informatieve raadsbijeenkomst. U kunt vanavond vragen stellen over de begroting 2012. Wij zullen een poging doen om alle vragen te beantwoorden. Wij gaan echter als ambtenaren geen politiek debat aan. Als u een politiek-bestuurlijke toelichting wenst op bepaalde beleidskeuzes, dan is het begrotingsdebat in de raad daarvoor het aangewezen moment.

Vanavond kunt u technisch-inhoudelijke vragen stellen over de begroting, die wij zo goed mogelijk zullen beantwoorden. Met de ambtenaren op de publieke tribune moet dat haast wel lukken.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dat verslag zal eind volgende week beschikbaar zijn, zodat u dit kunt meenemen in uw voorbereiding op de begrotingsbehandeling.

Hoofdstuk 1. Algemeen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Ik heb een vraag van algemene aard. Waarschijnlijk kan ik die nu het beste stellen. Waarom is in de begroting die wij op papier hebben gekregen, gekozen voor verwijzingen in plaats van duidelijke tabellen per programma? Bijvoorbeeld in programma 4, punt 4.4.2, wordt verwezen naar punt 4.3. Daar word je weer verwezen naar 4.2. Dit is maar één van de voorbeelden. Vaak ook wordt verwezen naar de voorjaarsnota of de begroting van het vorig jaar. Het is een verschrikkelijk zoek en heen-en-weergeblader. Soms kom je er niet uit en weet je niet wat precies de bedoeling is, ondanks het feit dat je alle stukken naast je op de bank of op tafel hebt liggen. Wij zouden dat de volgende keer graag een beetje duidelijker willen.

De VOORZITTER: Wij hebben geprobeerd de informatie onder te brengen waar die het meest relevant is. In deze begroting staan enkele onderwerpen die samenhangen. Daarom zullen wij af en toe toch moeten verwijzen naar andere onderdelen om de samenhang zichtbaar te maken.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Ik kan mij voorstellen dat er verwezen wordt. In een hoop gevallen kan dat ook. Soms echter wordt verwezen naar bedragen of aantallen. In zulke gevallen zouden de gegevens in een tabel gezet moeten worden, zodat een en ander overzichtelijk wordt. Nu moeten wij er allerlei tabellen uit oude documenten bij halen of het halve document doorbladeren, waardoor wij het overzicht verliezen.

De VOORZITTER: Ik neem deze suggestie graag mee voor onze volgende begroting.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik wil een opmerking van algemene aard maken. Wij hebben een raadsinformatiebrief ontvangen over de septembercirculaire. In de komende voorjaarsnota zullen wij daar een doorberekening van krijgen. Dat is prima, maar moeten wij er dan rekening mee houden dat er aanleiding is voor forse bijstellingen? Wij horen in gemeenteland dat sommige gemeenten er niet zo slecht vanaf komen met de maatregelen in de septembercirculaire. Op pagina 2 van de begeleidende brief lees ik dat de recente rijkskortingen van € 1,2 miljoen pas in 2013 gerepareerd zullen worden. Ik vraag mij in dat licht af of de septembercirculaire voor de gemeente Helmond echt zo nadelig is geweest als wij allemaal denken.

Ik heb gemerkt dat in diverse programma's, bijvoorbeeld de programma's 11 en 12, geen strategische indicatoren genoemd worden. Met behulp van die indicatoren kunnen wij zien welke effecten wij graag willen bereiken.

Ook hebben wij gemerkt dat in bijna alle programma's de datum 31 december 2012 als realisatiedatum wordt genoemd. Dit kan betekenen dat wij op 31 december allerlei stukken tegelijk ontvangen. Of is er toch sprake van enige spreiding? Ik neem aan dat het laatste het geval zal zijn. Ik vraag dit omdat de raad vaak heel veel dingen tegelijkertijd in commissies en raad krijgt.

Ten slotte een algemene vraag over de grondprijzen. Wij hebben in de begroting gezien dat de grondprijzen voor bedrijven verhoogd worden. De vraag is - dit is een enigszins hypothetische vraag, maar misschien is die toch te beantwoorden - welk bedrag de gemeente minder zou ontvangen als wij de grondprijzen niet zouden verhogen. Ik begrijp dat dit afhankelijk is van de hoeveelheid bedrijventerrein die verkocht wordt, maar stel dat wij vandaag alles kunnen verkopen wat wij nog aan bedrijventerrein hebben, wat zou dan het nadeel zijn als wij de prijsverhoging niet zouden doorvoeren?

De heer JETTEN: Voorzitter! In een afzonderlijke raadsinformatiebrief is de raad geïnformeerd over de effecten van de septembercirculaire. Dat is de informatie waarmee wij het op dit moment moeten doen. De effecten voor de begroting van de gemeente Helmond zijn daarin uit de doeken gedaan. Volgens goed gebruik wordt de septembercirculaire pas bij de voorjaarsnota verwerkt in het meerjarenperspectief. Wij hebben in de raadsinformatiebrief gezegd dat wij het nadelig effect van € 525.000,-- nog bij het begrotingsbeeld 2012 willen betrekken en dat wij dit via de eerste begrotingswijziging voor 2012 meenemen in het meerjarenperspectief. Dat bedrag is nog niet verwerkt in het begrotingsperspectief dat in de financiële beleidskaders is opgenomen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Begrijp ik het goed dat de gevolgen van de septembercirculaire worden betrokken bij de voorjaarsnota, maar dat de jaarschijf 2012 wel meteen in de begroting wordt verwerkt?

De VOORZITTER: Ja.

De heer JETTEN: In 2012 voorzien wij een extra tekort van € 525.000,--, zoals wij in de raadsinformatiebrief zeggen. Wij zullen voorstellen om dat te betrekken bij de post decentralisaties en overige risico's, die in het financiële perspectief is opgenomen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Nog even voor duidelijkheid: de € 1,3 miljoen, waarover wordt gesproken over pagina 2 van de raadsinformatiebrief, wordt voor jaarschijf 2012 begrotingstechnisch in de desbetreffende programma's verwerkt.

De heer JETTEN: Ik heb die brief niet bij de hand. Ik zal daar aanstonds op terugkomen.

De VOORZITTER: In het begrotingsperspectief hebben wij meerjarig een soort buffer ingebouwd met het oog op de risico's van decentralisaties en overige ontwikkelingen. De bedoeling is dat wij in 2012 het effect van de septembercirculaire daarmee afdekken. De buffer die in de begroting zit voor risico's en ontwikkelingen, zal dus voor € 525.000,-- benut worden ter afdekking van het effect van de septembercirculaire 2012.

De heer VAN WETTEN (CDA): Er zitten ook plussen in. Die staan in de tabel voor 2012, onder meer bij de bijzondere bijstand. Worden ook die plussen meegenomen in de jaarschijf van de desbetreffende productgroep?

Mevrouw THIJIS: Wij houden rekening met de extra toekenning voor de bijzondere bijstand, als dekkingsbron. Wel zullen wij in het kader van de voorjaarsnota bezien wat er nog aan extra bezuinigingen is binnengekomen en wat de samenloop daarvan is voor de verschillende doelgroepen. Op basis daarvan maken wij een voorstel om tot een integrale afweging te komen in het kader van de voorjaarsnota. Alle effecten van de extra bezuinigingen en de extra plus zijn dus in 2012 verwerkt. 2012 is een overgangsjaar. Voor 2013 kunnen wij dan het beleid bijstellen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Mijn vraag was of de septembercirculaire in principe al helemaal is doorgerekend.

De heer JETTEN: De septembercirculaire is doorgerekend. De effecten daarvan hebt u kunnen zien in de raadsinformatiebrief.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Ik wil alleen maar aangeven dat er in gemeenteland ook gemeenten zijn die echt geen nadeel en zelfs voordeel van de septembercirculaire hebben. Ik neem echter aan dat onze ambtenaren de septembercirculaire goed hebben doorgerekend.

De heer JETTEN: Of men er voor- of nadelen van heeft, heeft ook te maken met de uitgangspunten die men kiest in de begrotingssystematiek. Bijvoorbeeld de manier waarop men met loon- en prijsontwikkelingen rekening houdt in de oorspronkelijke begroting, is van invloed op de effecten die de circulaire op de begroting heeft. Het heeft ook te maken met de systematiek die het Rijk hanteert bij het doorrekenen van de loon- en prijseffecten. Die moet men er altijd uithalen om het zuivere effect op de gemeentelijke begroting tot uitdrukking te brengen. De methodiek die men kiest om binnen de eigen begroting met de loon- en prijseffecten om te gaan, is voor iedere gemeente vrij. Dat maakt dat men in incidentele gevallen wel verschillen ziet in de doorwerking van de circulaire per gemeente.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): De recente rijkskorting van € 1,2 miljoen, die pas wordt gerepareerd in 2013, is een korting die wij van het Rijk zullen krijgen met betrekking tot de inhoud van de septembercirculaire, als ik dat zo vertaal. Dat lees ik in de tekst op bladzijde 2 van de raadsinformatiebrief.

De VOORZITTER: Dat klopt.

De heer HEESSELS: Er is een vraag gesteld over de indicatoren. In de begroting wordt bij de indicatoren een onderscheid gemaakt tussen tactische en strategische indicatoren. De strategische indicatoren zijn beïnvloedbaar door het gemeentelijk beleid, dus daar kunnen wij door onze inzet aan middelen invloed op uitoefenen. Het is nuttig om daar streefwaarden bij te benoemen, om te bekijken in hoeverre wij resultaten bereiken met ons beleid. De beïnvloedbaarheid van de tactische indicatoren is veel minder, maar die zijn wel interessant omdat die een trend weergeven, zodat wij kunnen bekijken hoe de maatschappelijke ontwikkeling zich voltrekt. Bij de meeste programma's konden zowel tactische als strategische indicatoren worden onderscheiden, maar bij enkele programma's - allemaal achter in de beleidsbegroting, maar dat is toevallig - zijn alle door ons aangegeven indicatoren beïnvloedbaar door gemeentelijk beleid, dus daar hebben wij streefwaarden voor genoemd.

Mevrouw KLITSIE: De heer Smits heeft gesproken over de effecten op de prijsverhoging van de grond voor bedrijventerreinen. Hij vraagt wat het ons aan extra scheelt als wij de verhoging niet hadden toegepast. Ervan uitgaande dat wij in de huidige situatie, met de huidige conjunctuur, maximaal 2 à 3 ha in een jaar kunnen verkopen, scheelt het de gemeente € 45.000,-- à € 67.000,-- als wij de prijs niet zouden verhogen. Als wij meer zouden verkopen, zou het bedrag substantieel aangepast moeten worden.

De VOORZITTER: Dat zijn bedragen per jaar?

Mevrouw KLITSIE: Dat zijn de bedragen per jaar, uitgaande van een verkoop van 2 à 3 ha grond. Dat is ongeveer wat wij in deze tijd per jaar kunnen verkopen. Mocht dat in één keer het dubbele zijn, dan is dat het dubbele bedrag. Wij zetten er een percentage op waarvan wij denken dat het voor onze concurrentiepositie niet nadelig is.

De VOORZITTER: Ik kan tegen de heer Smits zeggen dat het zeker niet de bedoeling is dat wij alles op 31 december opleveren. Aan de hand in de begroting opgenomen taakstellingen maken wij onze dienst- en afdelingsplannen. Daarin werken wij de plannings uit. Wij komen nog een keer bij de raad terug, als men dit op prijs stelt, met een uitgewerkte planning, waarin wat meer in detail de timing wordt aangegeven van wat men wanneer kan verwachten.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Daar kunnen wij beter een raadsprogramma op loslaten, een raadsplanning of iets dergelijks. Het is fijn dat daarop wordt teruggekomen.

Hoofdstuk 2. Algemene beleidskaders.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Op bladzijde 5 kom ik iets tegen wat ik dubbelop niet begrijp. In de laatste alinea op die bladzijde wordt gezegd: "Ook wil de coalitie blijven samenwerken in Brabantstad". Mijn vraag is: welke coalitie? En waarom wordt er gesproken over "coalitie"?

De heer HEESELS: Hier wreekt zich waarschijnlijk dat wij spreken met een coalitie over een coalitieprogramma en een coalitieakkoord. Het ware beter geweest om in plaats van "de coalitie" te spreken over "ons college". Ons college wil graag binnen Brabantstad blijven samenwerken met de partners, de provincie en de andere vijf gemeenten.

De heer VAN WETTEN (CDA): Op de pagina's 4 en 5 van de begroting wordt een uitleg gegeven over het fonds strategische investeringen. Op pagina 7 van de voorjaarsnota 2010 staat eveneens een uitleg over het fonds strategische investeringen. In de voorjaarsnota 2010 werd nog melding gemaakt van een meevaller van € 5 miljoen, in verband met meer subsidie voor mobiliteit, waardoor de investering voor het onderdeel mobiliteit van € 35 miljoen naar € 30 miljoen kan gaan. In de begroting lezen wij daar niets meer van terug. Wat is de huidige stand van zaken? Waar is die € 5 miljoen geparkeerd en is er nu een vrije ruimte van € 5 miljoen in het fonds strategische investeringen?

De heer JETTEN: Ik roep de systematiek rond de strategische investeringen in herinnering. Een aantal jaren geleden is geld opzij gezet, bedoeld om enkele specifieke strategische ontwikkelingen op de onderdelen onderwijs, herstructurering en mobiliteit mede vorm te geven. Op het onderdeel mobiliteit hebben wij € 35 miljoen opzij gezet om, als zich de kans zou voordoen, met behulp van externe partners en subsidiënten projecten te kunnen aanpakken die de reikwijdte van Helmond overstijgen. Door het opzij zetten van die € 35 miljoen zijn wij in staat die projecten te realiseren, wat de gemeente Helmond nooit zelfstandig zou kunnen doen. In de voorjaarsnota is gezegd dat wij inmiddels € 30 miljoen van de € 35 miljoen hebben ingezet en dat wij daarmee ongeveer € 5 miljoen aan investeringsvolume hebben gegenereerd. Dat is meer dan wij op grond van de taakstelling die wij onszelf hadden opgelegd - 25% van het totale volume realiseren met behulp van aanvullende subsidies - ontvangen hadden moeten hebben.

Op dat moment van verschijning van de voorjaarsnota hadden wij € 30 miljoen van de € 35 miljoen ingezet, zodat wij nu dus nog € 5 miljoen hebben te gaan. Die zullen in de komende periode tot 2015 nodig zijn om, op dezelfde manier zoals in de afgelopen tijd is gebeurd, als zich kansen voordoen om subsidiestromen aan te boren, in te zetten voor projecten die van belang zijn in het kader van de mobiliteit. Nogmaals, van de € 35 miljoen die toen opzij is gezet, is nog € 5 miljoen over, maar wel met de bedoeling, zo is het toentertijd ook besloten, om die € 5 miljoen aan te wenden in het kader van mobiliteit.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): U zegt dus dat het de bedoeling is om de € 5 miljoen te laten staan, om zodoende geld met geld te kunnen maken voor mobiliteit. Dat is wat u zegt?

De heer JETTEN: Dat is het principe achter het gehele bedrag van € 35 miljoen, dus ook achter de € 5 miljoen die nog over is van die € 35 miljoen.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Eén ding snap ik niet in het verhaal. Alles wat wij doen, moeten wij doen op basis van een raadsbesluit. De mobiliteitsmatrix is een afspraak, een uitvoeringsprogramma op het gebied van mobiliteit. Op het moment dat wij met elkaar in de mobiliteitsmatrix afspreken welke projecten wij tot 2015 willen uitvoeren, geven wij daar een financieel plaatje bij. Op het moment dat wij in het kader van de mobiliteitsmatrix vanwege een extra subsidieopbrengst € 5 miljoen minder hoeven uit te geven, kunnen wij naar mijn mening geen projecten toevoegen aan de reeds vastgestelde mobiliteitsmatrix. Of zie ik dat verkeerd?

De VOORZITTER: Nee, dat ziet u goed. De mobiliteitsmatrix is volgens mij tot en met 2015 samen met het

investeringsprogramma vastgesteld en onlangs nog gecommuniceerd. Dat is het uitgangspunt voor de bestedingen ten laste van de reserve strategische investeringen. Volgens mij zien wij een project over het hoofd dat naar mijn idee nog niet in de planning voor 2010-2015 is opgenomen, te weten de regionale bereikbaarheid. Voor onze bijdrage aan de ruit zal nog bij ons aangeklopt worden. In de oorspronkelijke planning van de € 68 miljoen, die ook in de voorjaarsnota werd genoemd, is die bijdrage meegenomen in de totale planning. Voor zover van de oorspronkelijke € 68 miljoen niet alles uitgevoerd wordt, is het bedrag dat overblijft nog steeds beschikbaar is voor de regionale bereikbaarheid.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Akkoord, wij weten als politiek Helmond allemaal dat dit eraan zit te komen, maar wij hebben met elkaar afgesproken dat er een nieuwe mobiliteitsmatrix gemaakt zou worden vanaf de jaren 2016, met projecten en met bedragen. Dus op het moment dat de mobiliteitsmatrix tot 2015 gevuld is en er geld over is omdat er minder uitgegeven hoefde te worden aan de mobiliteitsmatrix in verband met meevallende subsidies, hebben wij dus centen over in het fonds strategische investeringen. Het is dan aan de politiek, in dit geval aan de gemeenteraad, om te besluiten wat er met die centen moet gebeuren. Dat de politiek er straks in meerderheid voor kiest om die centen in te zetten voor de mobiliteitsmatrix vanaf 2016, is een ander verhaal.

De VOORZITTER: Die discussie mag u met het college voeren, maar ik wijs erop...

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Nee, wij zijn nu met technische vragen bezig.

De VOORZITTER: Daarom wil ik u uitleggen hoe het zit.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DER POL (CDA): Ik heb net een reactie daarop gekregen. Ik heb uw uitleg gehoord en in mijn reactie heb ik aangegeven dat wij volgens mij ...

De VOORZITTER: Dat is dan een bestuurlijk- politieke discussie. Ik schets u de achtergrond van de € 5 miljoen die nog in het fonds zit en die nog niet belegd is met de matrix. Oorspronkelijk gingen wij uit van een bedrag van € 68 miljoen aan ramingen, inclusief een bedrag van € 20 miljoen (netto € 10 miljoen) voor onze bijdrage aan de ruit, waarvan wij toen niet wisten of die voor 2015 of daarna zou moeten worden besteed. Inmiddels is er, mede dankzij de bestedingen en de subsidies, een nieuw plan gemaakt, een nieuwe matrix, waar de ruit nog niet inzit, maar waarvan de rest belegd is met middelen uit de reserve strategische investeringen voor een bedrag van € 51 miljoen. Het bedrag dat nog niet besteed is, blijkt uiteindelijk onder de streep € 5 miljoen te zijn, maar wij hebben onze bijdrage aan de ruit nog niet geleverd. De discussie of men die € 5 miljoen ergens anders voor wil bestemmen tot 2015, en daarna misschien opnieuw de discussie wil aangaan of men geld over heeft voor de ruit, moet met het college worden gevoerd. Ik geef alleen technisch aan wat de achtergrond is van de € 5 miljoen en waarom die nog in het fonds zit. Misschien kan de heer Van Duren nog een aanvullende toelichting geven.

De heer VAN DUREN: Het is niet de bedoeling om het geld waar de raad "ja" tegen heeft gezegd, te besteden voor het programma voor de periode na 2015. De raad heeft goedkeuring gegeven aan de mobiliteitsmatrix tot en met 2015. De heer Jetten heeft aangegeven dat er op dit moment nog € 5 miljoen is. Dat is alléén maar positief, denk ik, maar men kan niet zeggen dat de € 5 miljoen over zijn. In de mobiliteitsmatrix zitten immers projecten waarvan wij nog maar moeten afwachten hoeveel subsidie wij daarvoor binnenhalen. Het kan best zijn dat de subsidie voor die projecten minder zijn dan de verwachte 25%. Uiteraard zal er, zoals de gemeentesecretaris heeft gezegd, nog een uitvoerige discussie met de raad moeten plaatsvinden over de bijdrage voor het regionale wegennet.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Ik wil even doorvragen. Ik begrijp wat u zegt. Wij hebben € 5 miljoen subsidievoordeel, maar het is nog niet zeker dat wij voor de overige projecten in de verkeersmatrix tot 2015 eveneens de 25% subsidie halen. Wanneer bent u klaar voor alle projecten in de verkeersmatrix tot 2015? Volgens mij hebt u de bedragen namelijk al binnen voor alle projecten in de verkeersmatrix.

De heer VAN DUREN: Nee, dat is niet het geval. In de matrix zitten verschillende projecten die wij nog niet eens voorbereid hebben, waar wij nog mee moeten starten, voornamelijk de projecten die voor 2015

gepland zijn. Wij weten niet precies wat de kosten daarvan zullen zijn. Tot op heden zijn er alleen maar berekeningen op de manchet gemaakt. Uiteraard weten wij ook niet hoeveel subsidie wij daarvoor zullen binnenhalen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Het is dan wel van belang om te weten wat er zeker is en wat nog in de pijplijn zit, ook wat de subsidies betreft, zodat de raad weet waar hij aan toe is.

De VOORZITTER: De beste schatting die wij op dit moment van de vrije ruimte in de strategische investeringen voor mobiliteit maken, is € 5 miljoen. Daarbij wijs ik er nogmaals op dat in het oorspronkelijke plan van € 68 miljoen andere projecten waren opgenomen dan in de uiteindelijk door de raad vastgestelde matrix en dat dit leidt tot meerkosten ten opzichte van het oorspronkelijke plan, ondanks het feit dat er meer subsidies zijn binnengehaald dan verwacht werd. In elk geval is niet voorzien in onze bijdrage aan de ruit. Dit verklaart voor een deel het overschot ten opzichte van het oorspronkelijke plan van € 68 miljoen. Overigens was in mijn herinnering voor de ruit € 10 miljoen (netto) geraamd. Aangezien er nu nog maar € 5 miljoen over is, moeten wij eigenlijk zeggen dat wij € 5 miljoen te kort komen.

De discussie over de ruit zal nog door de raad gevoerd worden. Tot dat moment blijft de € 5 miljoen gewoon beschikbaar. Als de raad besluit om die ergens anders aan te besteden, is dat het goed recht van de raad. Die discussie moet u echter met uw raad en het college voeren.

Hoofdstuk 3: Algemene financiële kaders.

De heer VAN DE BRUG (VVD): Voorzitter! Op pagina 9 lezen wij dat er rekening gehouden wordt met een constant loon- en prijsniveau na 2012. De heer Jetten heeft er zo-even al kort iets over gezegd. Mij is nog niet helemaal duidelijk waarom hiervoor gekozen wordt. De kans is namelijk reëel dat het in werkelijkheid anders zal uitpakken. Schuilt hierin niet het risico dat bij oplopende lonen en prijzen en onvoldoende compensatie door het gemeentefonds het nieuwe noodzakelijke beleid wellicht uitgesteld dan wel doorgeschoven moet worden naar de toekomst, met alle gevolgen van dien voor de toekomstige generaties?

De heer JETTEN: In onze begroting houden wij natuurlijk rekening met de loon- en prijseffecten. Zeker voor het eerste jaar doen wij dat. Op basis van onze aannames ten aanzien van loon- en prijsontwikkeling rekenen wij de kosteneffecten door. Wij reserveren daar binnen de bandbreedte van het gemeentefonds het benodigde geld voor. Op de langere termijn gaan wij uit van een constant prijsniveau. Wij laten de prijseffecten niet zien in de cijfers in de meerjarenbegroting, maar wij houden die wel apart en zonderen die af van de gemeentefondsuitkeringen die wij op langere termijn voorzien, zodat die prijseffecten in elk geval gezekerd zijn in de begroting. Nogmaals, men vindt die loon- en prijseffecten nog niet verwerkt in de individuele doorrekeningen van de programma's. Dat doen wij later, als wij de volgende begroting opstellen en doorrekenen. Op dat moment rekenen wij op basis van de nieuwe loon- en prijsindexaties voor het komende jaar de prijsindexen door. Wij zijn dus niet vergeten om die in de begroting te verwerken. Wij hebben die apart staan in het meerjarenperspectief en verwerken die in de eerstkomende begroting in de nieuwe jaarschijf.

De heer VAN DE BRUG (VVD): Waarom is er in de programmabegroting besloten om de structureel stijgende last van € 1,25 miljoen per jaar in 2014 en 2015 incidenteel af te dekken, terwijl deze structureel afgedekt moet worden?

De heer JETTEN: 2015 maakt nog geen onderdeel uit van het meerjarenperspectief in de meerjarenbegroting 2011-2014. Wij waren in afwachting van de ontwikkelingen rond het gemeentefonds en hebben toen in het meerjarenperspectief, vanwege de grote onzekerheden die daar nog omheen zaten, in elk geval voor 2014 eenmalig een incidentele voorziening getroffen om die onzekerheden af te dekken. Het nieuwe meerjarenperspectief laat zien dat wij onvoldoende gecompenseerd worden uit het gemeentefonds om de autonome ontwikkelingen af te dekken, dus moeten wij die nu in structurele zin ook laten doorwerken in het meerjarenperspectief en dus ook verwerken in het structurele perspectief dat wij laten zien.

De VOORZITTER: Een deel van de onzekerheid kwam voort uit het feit dat wij op dat moment het bestuursakkoord nog niet kenden. Inmiddels is ook daar meer zekerheid over.

De heer VAN WETTEN: Op pagina 10 staat de tabel meerjarenperspectief. Kunt u een toelichting geven op de daarin genoemde "decentralisaties en overige risico's"?

De heer JETTEN: In de voorjaarsnota hebben wij al laten zien dat wij het meerjarenperspectief hebben berekend op basis van de eerdere bezuinigingsoperaties die wij in het meerjarenperspectief hebben verwerkt. Er zitten nog enkele grote onzekerheden in de decentralisatietrajecten die op ons af komen en wij zien nog een aantal andere risico's in de begroting, onder andere de ontwikkeling van de bijstand. Wij hebben bij de voorjaarsnota vastgesteld dat het goed is om daarvoor een voorziening in de begroting te laten zitten. Op het moment dat er meer duidelijk is geworden over de grote onzekerheden waarmee wij momenteel nog te kampen hebben, kunnen wij die afdekken vanuit deze post.

De heer VAN WETTEN (CDA): Komt de dekking uit het overschot dat wij bij de berap moeten vaststellen? Waar komt die dekking anders vandaan?

De heer JETTEN: Die dekking komt uit de totale berekening van het meerjarenperspectief, waarin alle effecten in het meerjarenperspectief zijn betrokken, te weten de ontwikkeling van het gemeentefonds, de kostenontwikkelingen en de bezuinigingen die wij in eerdere jaren hebben vastgesteld. Uiteindelijk leidt dat tot een saldo dat wij even vasthouden, om alle grote risico's die wij op ons af zien komen, te kunnen tackelen op het moment dat die zich voordoen.

De heer VAN WETTEN (CDA): In de berap wordt geld vrijgemaakt ter dekking van de risico's. Begrijp ik goed dat er veel meer beschikbaar is dan de € 2,9 miljoen in 2013, namelijk de € 2,9 miljoen plus het geld dat wij in de berap bestemd hebben?

De heer JETTEN: In de berap hebben wij de incidentele resultaten die wij voor dit jaar zagen aankomen, even apart gezet, net zoals wij dat ook vorig jaar gedaan hebben. Die resultaten moeten ook gezet worden in het perspectief van de risico's die wij hebben met betrekking tot de grondexploitatie, de bijstand en dergelijke. Wij hebben een aantal risico's en met het oog daarop zijn in de berap incidenteel de overschotten apart gezet.

De heer VAN WETTEN (CDA): Het antwoord op mijn vraag is dus "ja".

De VOORZITTER: Ja, met de opmerking dat deze reeks een structurele reeks is, in ieder geval voor het eindbedrag van € 1,27 miljoen, en dat daar in 2013 en 2014 een incidentele plus op zit. Die incidentele plus wordt nog een keer incidenteel verhoogd met het resultaat van de berap. Overigens wordt dit saldo mede veroorzaakt als effect van de bezuinigingsoperatie die eerder is ingezet. Bij de operatie gingen wij uit van een aantal aannames over de ontwikkeling van het gemeentefonds, de decentralisaties en de economische risico's. Een deel van die zaken is inmiddels geconcretiseerd en verwerkt in de programmacijs. Enkele andere zaken zijn echter nog steeds onzeker. Er blijft daarvoor geld gereserveerd in de stelpost, totdat ook die zaken concreet en helder geworden zijn.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Ik heb een vraag over de specifieke gerichte rijksbezuinigingen, waarover in paragraaf 3.1.3. gesproken wordt. Welke projecten worden gefinancierd met de Van Montfransmiddelen ad € 400.000,--?

Mevrouw THIJS: Dat is een wat moeilijk te beantwoorden vraag. Wij hebben een totaalbudget voor een aantal activiteiten. De Van Montfransmiddelen vormen een deel van de voeding daarvan. In dat totaalbudget zitten bijvoorbeeld middelen voor "Gezond in de stad" en jeugd. In totaal bedraagt het budget ongeveer € 1,3 miljoen. Ik kan een antwoord geven op de vraag wat er allemaal gebeurt met die € 1,3 miljoen, maar als men mij vraagt wat er specifiek drukt op de € 400.000,-- aan Van Montfransmiddelen, dan kan ik daar geen antwoord op geven. In het verzamelbudget van € 1,3 miljoen zit een stuk jeugd en veiligheid. Men moet dan denken aan straathoekwerk, Shouf Kedemk en dergelijke activiteiten. Ook is daar een aantal maatregelen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten in ondergebracht, evenals een stukje verslavingsbeleid. Aan dat soort activiteiten moet men denken.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Misschien kan ik dan beter de vraag stellen of daar structurele kosten of projectmatige kosten mee worden gefinancierd.

Mevrouw THIJSS: Voor een deel gaat het om projectmatige kosten, voor een deel om structurele kosten. Het is voor mij moeilijk om dat antwoord nu te geven. In de aanloop naar de voorjaarsnota zullen wij wel heel goed kijken welke posten op het budget drukken, welke de tijdelijke en de langdurige projecten zijn en op welke wijze daar goed op bezuinigd kan worden. Als wij het heel eenvoudig zouden houden, dan zouden wij kunnen zeggen dat wij overal 30% op moeten bezuinigen, maar dat zullen wij niet doen. Wij zullen heel goed de projecten en de structurele werkzaamheden doorlichten.

De heer CHAHIM (PvdA): Het is wel belangrijk om te weten welke projecten daaronder liggen. Als wij besluiten over de begroting, besluiten wij immers ook indirect dat wij de rijksbezuinigingen een-op-een doorbezuinigen. In dezelfde paragraaf wordt immers gezegd dat de uit dit budget betaalde activiteiten een-op-een zullen worden doorgekort.

Mevrouw THIJSS: Er staat ook dat wij een en ander voor 2012 nog incidenteel afdekken. Dat geeft ons een jaar de tijd, tot de voorjaarsnota, om een goede afweging te maken.

De heer CHAHIM (PvdA): Precies. Vaak is het in de politiek zo dat wij over een bepaalde zaak te horen krijgen: u hebt voor de begroting gestemd, dus daarmee hebt u ook indirect over deze zaak besloten. Daarom vond ik de vraag van mevrouw Niessen heel goed. Wij hadden die vraag zelf ook willen stellen.

De VOORZITTER: Samenvattend merk ik op dat er voor 2012 nog niet op deze post wordt bezuinigd. Het probleem wordt doorgeschoven naar 2013, maar er moet wel een keer over gesproken worden. Dat doen wij bij de behandeling van de voorjaarsnota.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik wil een opmerking maken over iets wat hiermee te maken heeft. In paragraaf 3.1.3 wordt gezegd: "Door de prioriteit van de basisvoorzieningen zal er namelijk geen of minder ruimte zijn voor allerlei zaken, die we tot nu nog als gemeentelijke taak zagen en faciliteerden". Ik neem aan dat dit betrekking heeft op het rijtje waar mevrouw Thijs zojuist op doelde. Of zijn er specifieke zaken waarvan wij nu al weten dat die niet meer zullen behoren tot de taken van de gemeente?

Mevrouw THIJSS: Die afweging moeten wij nog maken, waarbij het budget taakstellend zal zijn.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik heb nog een andere vraag over het lokaal inkomensbeleid, die eigenlijk al enigszins is beantwoord in de berap. Daar is gezegd dat wij in Helmond geen inkomensmaatregelen hebben voor inkomens boven de 110%, maar dat wij desondanks toch gekort zijn door het Rijk. Misschien maak ik nu een politieke opmerking, maar ik wil dit signaal hier toch afgeven. Helmond heeft nooit meegedaan aan dat soort maatregelen, maar wordt toch gestraft. Ik neem aan dat ook ambtelijk minstens bezwaar is gemaakt tegen deze bestraffing van een goede leerling.

De VOORZITTER: Nee, dat hebben wij niet gedaan. Dat heeft te maken met de methodiek van de financiering. Die methodiek is gebaseerd op een omslagstelsel, op basis waarvan iedereen meedoet, ongeacht de vraag wat per gemeente de individuele kosten zijn. Dezelfde discussies krijgen wij overigens ook op andere beleidsterreinen. Wij voorzien onder meer een korting op het gemeentefonds vanwege het feit dat de gemeenten gemiddeld genomen minder geld zullen besteden aan onderwijshuisvestingsvoorzieningen. De vraag of wij als individuele gemeente Helmond minder besteden, wordt daarbij niet relevant geacht. Er komt gewoon een generieke korting op het gemeentefonds vanwege het feit dat de gemiddelde besteding op dat terrein terugloopt. De methodiek van het gemeentefonds leidt ertoe dat wij daarin meedelen. Het is helaas niet anders. Overigens wordt door het college voorgesteld om ook deze maatregel te compenseren in 2012.

De heer CHAHIM (PvdA): Onderaan pagina 11 wordt gesproken over de geschatte korting van € 500.000,-- per jaar op de regionale uitvoeringsdiensten. Daar wordt geen jaar bij genoemd. Kunnen wij die korting al in 2012 verwachten? Die korting is niet opgenomen in de begroting. Of zit dat bedrag in de post

"decentralisaties en overige risico's"?

De VOORZITTER: Het probleem met de RUD's is dat die voorzien zijn per 1 januari 2013. De korting op het gemeentefonds wordt een oplopende korting, die voor een klein deel al in 2012, maar voor het grootste deel in de jaren daarna zal worden geëffectueerd. Wij zijn overigens van mening dat de korting, die eigenlijk een efficiencykorting is, uiteindelijk terugverdiend zal moeten worden in de exploitatie van de RUD's. Om die reden boeken wij op dit moment meerjarig nog geen korting in. Over deze kwestie moet echter nog gediscussieerd worden in de regio.

De heer VAN DE BRUG (VVD): In de tabel op bladzijde 13 wordt bij programma 5 een bezuinigingsvoorstel van € 9.000,-- bij "Brabantstad culturele hoofdstad" genoemd. Wij kunnen niet verklaren hoe daarop bezuinigd kan worden, terwijl de financiële middelen voor deze zaak nog gevraagd moeten worden.

Mevrouw THUIS: De bezuiniging van € 9.000,-- is geheel conform de eerdere besluitvorming. Wij hebben toen de afweging gemaakt dat er voor "Brabantstad culturele hoofdstad" zoveel geld meer nodig was dan € 9.000,-- per jaar - een dubbeltje per inwoner - dat is besloten om dit bedrag in te boeken als bezuiniging, en niet met € 9.000,-- per jaar te sparen voor "Brabantstad culturele hoofdstad". Als wij daar besluiten over nemen, gaat het om een veel groter bedrag. Dat is de afweging destijds geweest.

De VOORZITTER: Op het moment dat er daadwerkelijk geld nodig is, zullen wij bij de raad terugkomen en op dat moment het geld vragen dat echt nodig is.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): In dezelfde tabel op pagina 13 staat dat wij € 100.000,-- bezuinigen op de bouwleges. In de berap hebben wij echter gelezen dat er veel minder aan bouwleges binnenkomt. Het lijkt mij dus een dubbel moeilijke opdracht om te bezuinigen op de bouwleges.

Mevrouw KLITSIE: Het zijn inderdaad twee dingen die moeilijk met elkaar te rijmen zijn. Ik heb mij dat vorig jaar, bij de bespreking van de voorjaarsnota en de bezuinigingen, drie keer moeten laten uitleggen. Misschien kan de heer Hans van Heck alvast naar voren om het nog een keer uit te leggen. De legessystematiek en alles wat daaromheen zit, is heel complex. Soms kan er bezuinigd worden op structurele zaken. Ik laat de beantwoording graag over aan de heer Van Heck.

De heer VAN HECK: Het bedrag van € 100.000,-- dat in de tabel wordt genoemd, is geen bezuiniging. Het bedrag wordt gevormd door extra inkomsten die gegenereerd worden door een verhoging van de tarieven. Het is dus geen bezuiniging, maar een raming van extra inkomsten, op grond van het feit dat het percentage op basis waarvan de leges worden berekend, met een bepaald promillage wordt verhoogd.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Is het reëel om dat bedrag op te nemen als er zo ontzettend veel minder aan leges binnenkomt?

De heer VAN HECK: Er is altijd sprake van een raming op basis van de begroting. Dat de werkelijkheid wel eens anders kan zijn, merken wij nu als gevolg van de recessie. Dat kunnen wij van tevoren echter niet aangeven. In de begroting gaan wij uit van een raming, die is gebaseerd op het feit dat een aantal zaken gedekt kunnen worden door een geringe verhoging van de leges. Of die raming juist is geweest, zal moeten blijken bij de afrekening. Het is gewoon een begrotingstechnisch verhaal.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Het college zou in het najaar de bouwleges onder de loep nemen in verband met de tekorten in de berap. Op zich is het punt van mevrouw Van der Pijl wel terecht. Kan dat punt meegenomen worden?

Mevrouw KLITSIE: Bij de behandeling van de berap heb ik inderdaad gezegd dat wij een grondige analyse moeten maken van de leges. Wat zijn de kosten, wat zijn de inkomsten, wat is de dekkinggraad, wat is wettelijk mogelijk en hoe kunnen wij daar zo goed mogelijk op sturen? Als wij die analyse hebben gemaakt, zullen wij moeten kijken wat dit betekent voor de legestarieven, zodat wij zo goed mogelijk richting de nul kunnen sturen. Het betekent niet dat wij alles in de hand hebben, want wij blijven afhankelijk van het aantal

aanvragen dat binnenkomt. Daar kunnen wij niet op sturen. Het blijft een begroting en het blijft een schatting. De inkomsten zijn gebaseerd op de legesverhoging die is doorgevoerd. Het gaat om een heel kleine verhoging die dit bedrag zou kunnen genereren, afhankelijk van het aantal aanvragen waarvan op dat moment werd uitgegaan.

De VOORZITTER: Overigens blijft het beleidsuitgangspunt dat de leges kostendekkend moeten zijn. Op het moment dat de inkomsten teruglopen, zullen wij kritisch moeten bezien of wij de kosten kunnen verminderen - er is immers sprake van minder werk - dan wel of er aanleiding is om de tarieven te verhogen, zodat er weer een evenwicht wordt bereikt tussen de tarieven en de kostprijs van de werkzaamheden. In beide gevallen leidt dat uiteindelijk tot een oplossing voor het teruglopen van de bouwleges. Dat wij nu in de berap een incidenteel tekort melden, omdat de leges dit jaar teruglopen, wil niet zeggen dat wij structureel een tekort accepteren. In die zin zullen de maatregelen erop gericht zijn om het tekort structureel weg te werken.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): In de tabel op pagina 13 wordt gesproken over het NatuurMilieueducatieCentrum Helmond. Vlak daaronder wordt gesproken over de inwonersbijdrage aan het SRE. Wij hadden ook iets lopen rond de milieuparagraaf. Ik meen dat wij die twee zaken ooit gekoppeld hebben. Is het SRE-geld voor milieu inmiddels al ingezet voor het behoud van het NatuurMilieueducatieCentrum?

Mevrouw KLITSIE: Op dit moment bezien wij hoe wij het NatuurMilieueducatieCentrum in de toekomst structureel kunnen voortzetten. Er is goede hoop dat wij voor het centrum externe financiering vinden. Die financiering zit niet bij het SRE. De koppeling met het SRE hebben wij nog niet tot stand gebracht. Wij zijn eerst bezig met een kwartiermaker om de mogelijkheden van subsidiering van de structurele kant te verkennen. Ik denk dat er binnenkort, als wij een stap verder zijn, informatie naar de raad toe kan komen op dat punt.

De inwonersbijdrage aan het SRE blijft een lastig punt, omdat wij niet als enige uit die regeling kunnen stappen. Dat is nog een heikel punt.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Ik had begrepen dat het een overgangsregeling was.

Mevrouw KLITSIE: Het SRE is een structurele gemeenschappelijke regeling. Daar kan men alleen uitstappen als alle deelnemers willen stoppen. Die discussie wordt wel gevoerd in regioverband, maar het ei is nog niet gelegd.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Op het vlak van de personele bezuinigingen ligt er een aardige taak. Tussen 2011 en 2014 zal een bedrag van € 3,6 miljoen gehaald moeten worden. Per jaar is dat € 900.000,--. Het uitgangspunt is dat er geen gedwongen ontslagen vallen. Dat is prima, maar ik lees dat er geen functieggarantie wordt gegeven. Geldt er wel een loongarantie of een werkgarantie? Is het benutten van de vacatureruimte en de leeftijdsgebonden uitstroom wel voldoende om die € 900.000,-- te halen? Is daar een berekening van gemaakt?

De VOORZITTER: Wij hebben inderdaad garanties op dit punt afgegeven, ook in de onderhandelingen met de bonden. Er is een sociaal statuut opgesteld. De heer Smits spreekt over "werkgarantie", maar wij zouden ook kunnen spreken over "werkplicht". In ieder geval is er een inkomensgarantie, in die zin dat mensen hun baan behouden. Dat zij hun eigen functie kunnen behouden, is niet gegarandeerd.

Op basis van de verwachting over de natuurlijke uitstroom - die kunnen wij redelijk goed inschatten op grond van leeftijden en de verwachting wanneer mensen met pensioen kunnen of zouden willen gaan - is er een prognose gemaakt, aangevuld met recente ervaringscijfers over het natuurlijk verloop. De recente cijfers verschillen natuurlijk met die van voor de crisis. Uit die analyse voor de komende vier jaar blijkt dat wij een uitstroom realiseren die ruimschoots voldoende is om de 10% reductie op te vangen.

De uitdaging is om de functies die niet vervallen ingevuld te krijgen met mensen die in functies zitten die wel vervallen. Dat spel zijn wij momenteel aan het spelen. Daarvoor hebben wij een intern mobiliteitscentrum ingericht, dat werkt met een programma op basis waarvan de mobiliteit georganiseerd en gestimuleerd wordt. Dat loopt voortreffelijk. De capaciteit is eerder te klein dan te groot, omdat er ook veel belangstelling is van mensen die vrijwillig willen bewegen naar de functies die resteren. Dat is op zich een goed teken, denk ik, los van het vraagstuk van de bezuinigingen. Op grond daarvan hebben wij er alle vertrouwen in dat wij

inderdaad in staat zijn om met het mobiliteitscentrum de natuurlijke uitstroom zodanig te faciliteren, dat op de plekken die vervallen ook daadwerkelijk bezuinigd kan worden.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik begrijp uit uw woorden dat wij ondanks schattingen en prognoses proberen jaarlijks onder de streep € 900.000,-- te krijgen, dus in vier jaar € 3,6 miljoen.

De VOORZITTER: Exact. Op basis van leeftijd worden de uitstroom en de loonkosten gecalculeerd. Er wordt bekeken wat het oplevert als wij die niet langer invullen. Daaruit is de bezuiniging voortgekomen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Met andere woorden: wij liggen op schema en er zijn geen conflicten met het personeel.

De VOORZITTER: Er zijn tot nog toe geen conflicten met het personeel geweest. Echter, het eerste jaar is niet het moeilijkste. Het vierde jaar wordt waarschijnlijk lastiger. Er is goed overleg met de OR. De OR geeft voldoende steun om het beleid voort te zetten. Wij hebben zelfs van de vakbond complimenten gekregen voor de kwaliteit van het sociaal statuut dat eraan ten grondslag ligt. Wij hebben garanties durven geven omdat de prognoses met grote waarschijnlijkheid aangeven dat wij de uitstroom zonder gedwongen ontslagen realiseren. Vanuit dat perspectief lopen wij geen groot risico.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Het is zoals u zegt. Het eerste jaar is het gemakkelijkste. Het wordt steeds moeilijker om aan de taakstelling te voldoen.

De VOORZITTER: Ja.

De heer RIETER (HH): Voorzitter! Verwacht men bijkomende effecten? Als er over een aantal jaren 10% minder personeel is, is er dan ook 10% minder ruimte nodig? Zal er leegstand ontstaan in het Stads kantoor, dat wij commercieel zouden kunnen benutten? Er zal 10% van het kantoor vrijkomen, zowel qua ruimte als qua inboedel.

De VOORZITTER: Dat is een terechte vraag. Wij onderzoeken of wij met het nieuwe werken wat flexibeler van de werkplekken gebruik kunnen maken en of wij het thuiswerken wat beter kunnen faciliteren. Dat zijn instrumenten die door het personeelsbeleid zijn ingegeven. Die hebben als neveneffect dat wij over wat meer ruimte zullen kunnen beschikken.

Wij hebben laten onderzoeken of het mogelijk is om op grond daarvan vierkante meters vrij te spelen; dat kan. Wij zouden bijvoorbeeld 't Cour kunnen vrijspelen. Dat betekent echter dat het college terug moet naar het Stads kantoor of Het Kasteel. Ik heb dat het college nog niet durven voorstellen. Dat zal echter wel tot gevolgschade leiden, namelijk een leegstaand kantoorgebouw op 't Cour, midden in het centrum, waarvan ik mij afvraag of wij het ooit kwijtraken. Het is eigendom van de gemeente. Het zal moeten concurreren met andere leegstaande kantoorgebouwen in Helmond. Ik verwacht niet dat het college dat een aantrekkelijk idee zal vinden. Zolang wij het niet kunnen afstoten, levert het niet veel besparingen op, behalve misschien de exploitatiekosten. De kapitaallasten en het onderhoud zullen echter gefinancierd moeten blijven worden. Wij zijn terughoudend met het ons daaraan rijk rekenen. Het voordeel vindt men in de begroting niet terug.

De heer RIETER (HH): Wordt er rekening gehouden met het feit dat dit zich zou kunnen voordoen?

De VOORZITTER: Het is één van de opties die wij onderzoeken. Wij hebben ook onderzocht of wij het Stads kantoor zouden moeten slopen en verplaatsen naar Suytkade, maar ook dat is in een economische crisis een dure aangelegenheid. Niemand zit te wachten op de kantoorruiimte die in het Stads kantoor vrijkomt. Daar appartementen neerzetten, is op dit moment ook niet heel aantrekkelijk. Ons devies is wachten tot de wind uit een andere hoek waait.

De heer CHAHIM (PvdA): Voorzitter! Ik accepteer het feit dat wij niet worden gecompenseerd voor de overschrijdingen op de Wwb, maar wij krijgen ook minder subsidie per Wsw'er. Het verschil is ongeveer € 1.000,--. De Wsw'ers zijn nu bij ons in dienst op grond van een oude CAO. In de begroting staat dat wij het geld dat wij bij de Wsw te kort komen uit de re-integratiegelden zullen halen die ook zullen worden

gehalveerd. Volgens mij zijn bij de Atlantgroep 1.500 Wsw'ers werkzaam. 1.500 maal € 4.000,- is € 6 miljoen. Daarmee is het re-integratiepotje leeg. Klopt het dat de Wsw-gelden op deze manier worden gecompenseerd?

Als dat zo is, hoe zullen wij dan bij de Wwb een uitstroom van 20,5% behalen?

De VOORZITTER: Er werken bij de Atlantgroep ongeveer 1.500 Wsw'ers, maar die staan niet allemaal op de lijst van de gemeente Helmond.

De heer CHAHIM (PvdA): Als het aantal 1.000 Wsw'ers is, is er, als mijn berekening wordt gevolgd, sprake van € 4 miljoen.

De VOORZITTER: Het zijn er geen 1.000.

De heer CHAHIM (PvdA): 500 is ook goed.

Mevrouw THIJS: De problematiek van de Wsw komt inderdaad op ons af. De Atlantgroep presteert echter behoorlijk goed. De Atlantgroep komt behoorlijk goed uit met de subsidie die ze nu krijgt en heeft dus een plus. Dat betekent dat er nog ruimte is als wij per Wsw'er minder subsidie krijgen. De Atlantgroep rekent uit wat dat per Wsw'er betekent. Dat is echter niet het grote bedrag dat de heer Chahim noemt.

De heer CHAHIM (PvdA): Een tijd geleden is er al € 1 miljoen uit Atlant gehaald.

Mevrouw THIJS: Dat klopt.

De heer CHAHIM (PvdA): Als ik mij goed heb laten informeren, kan de Atlantgroep in 2012 nog € 1,9 miljoen aan de gemeente uitkeren. Het jaar daarna kan dat ook nog, maar daarmee is het afgelopen, zeker in relatie tot de Wwb. Het budget voor de re-integratie zal met de helft afnemen. Dat heeft gevolgen als wij de tekorten op de Wsw uit de re-integratiegelden halen. Als wij de taakstelling van 20,5% uitstroom uit de Wwb niet halen, heeft dat gevolgen voor de gemeente. Wij lopen op dit gebied tegelijkertijd verschillende risico's. Ik maak mij daar zorgen over.

Mevrouw THIJS: De heer Chahim heeft deze informatie gekregen van Theo van Kroonenburg, directeur van de Atlantgroep.

De heer CHAHIM (PvdA): Dat klopt.

De VOORZITTER: Wij zien dat aan de cijfers.

Mevrouw THIJS: Wij voeren met de Atlantgroep heel intensief overleg over hoe wij verder zullen gaan met de Atlantgroep en de werkvoorraad. De Wsw is sowieso een sterfhuiskonstructie. Het bestand zal echter niet van vandaag op morgen afnemen. Er blijft een zekere werkvoorraad bestaan.

Wij voeren met de Atlantgroep goed overleg over de uitvoering van de loondispensatie. Dat betekent dat er nieuw werk naar toe kan komen. De Atlantgroep heeft een flexibele schil aan eigen personeel van ongeveer 30 mensen. Ze kan nog besparen op de kosten. Wij zijn bezig om te bekijken wat dat voor de komende jaren kan betekenen.

Er is over 2012 een afspraak gemaakt. Er zijn berekeningen van de Atlantgroep over hetgeen ze nodig heeft om sluitend te werken. Voor re-integratieopdrachten heeft ze € 1,3 miljoen nodig van de regio Helmond en de regio. Er zijn afspraken gemaakt over hoe wij dat jaar kunnen overbruggen. 2012 is voor ons echt een overbruggingsjaar, waarin helder zal moeten worden wat een en ander voor de Atlantgroep betekent. Er is nog veel onzeker.

Wij draaien in samenwerking met de Atlantgroep een pilot voor loondispensatie om te bekijken wat die betekent.

De heer CHAHIM (PvdA): Mag ik hieruit concluderen dat wij ergens in de loop van 2012 horen welke risico's wij hierbij lopen en hoe wij die in de meerjarenbegroting zullen tackelen?

Mevrouw THIJSS: Wij willen de raad hierbij volledig betrekken.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik begrijp dat er een zeer moeilijke rekensom moet worden gemaakt. Ik heb geduld. In de begroting staan veel aannames. Er is sprake van een domino-effect. Als er één omvalt, wordt de rest meegesleurd.

Mevrouw THIJSS: Dat klopt. De heer Chahim vroeg hoe wij 20,5% uitstroom uit de Wsw realiseren als de participatiebudgetten verminderen. Voor een deel willen wij dat doen door daarvoor de re-integratiemiddelen in te zetten. Wij hebben echter al de slag gemaakt om veel meer zelf te doen en een goede samenwerking te zoeken met het Werkgeversplein Regio Helmond. Dat zijn ontwikkelingen waarmee wij enige uitstroom kunnen realiseren. Verder zetten wij heel fors in om de instroom te beperken. Bij de behandeling van de berap heb ik gesproken over een percentage van 38 dat wij tegenhouden aan de poort. De afgelopen week heb ik zelfs een percentage van 61 horen noemen. Wij zijn bezig met heel nieuwe manieren van werken om de instroom te beperken.

De heer CHAHIM (PvdA): Dat vind ik belangrijk. Ik moet deze vraag parkeren voor de politiek. Op verschillende manieren kan uitstroom worden bereikt. Als wij mensen uit de Wwb kieperen, dan halen wij dat percentage, maar dat is niet de manier waarop mijn fractie dat wil doen.

Mevrouw THIJSS: Ik kan verzekeren dat er geen sprake is van het uit de Wwb kieperen, absoluut niet. Wij toetsen echter heel goed op rechtmatigheid. Dat is de entreetoets. Die wordt heel zorgvuldig uitgevoerd. Er lopen verschillende projecten. Eén daarvan, met de Atlantgroep, is succesvol. De mensen volgen daarin een kort traject. Er zijn echter mensen die zeggen "nu niet".

De heer CHAHIM (PvdA): Zeker in relatie tot de Wet werken naar vermogen zal men dit effect meer tegenkomen.

Mevrouw THIJSS: Deze projecten staan nog los van de Wet werken naar vermogen.

De heer CHAHIM (PvdA): Dat klopt.

Ik weet dat mijn vraag in 2012 duidelijk zal worden beantwoord, maar ik zeg nu dank voor het voorlopige antwoord.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik snap niet veel van de tabel op pagina 15. Daar wordt een recapitulatie van de inzet van de incidentele middelen gegeven. In het saldo van de jaarrekening 2010 is ruimte, maar volgens mij is die allang weggeschreven.

De heer JETTEN: De gegevens in die tabel stonden ook al in de voorjaarsnota 2011. Toen is besloten om een aantal middelen die wij incidenteel ter beschikking hebben – die worden hier opgesomd – in te zetten voor incidentele intensiveringen in de gewone exploitatiesfeer. Het gaat om een bedrag van € 5,1 miljoen. Deze intensiveringen worden op bladzijde 14 opgesomd. Als de bedragen voor 2012, 2013, 2014 en 2015 worden opgeteld, is dat € 5,1 miljoen. Dat bedrag sluit precies aan op de € 5,1 miljoen in de tabel die de heer Smits noemt. Daaronder staat een bedrag van € 3,8 miljoen aan intensiveringen van het investeringsprogramma.

Op pagina 23 staat een recapitulatie van het investeringsprogramma. Onder het kopje "Dekking", op de tweede regel, ziet men de € 3,8 miljoen terugkomen als inzet voor het investeringsprogramma.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dank u wel.

De heer CHAHIM (PvdA): Voorzitter! Het genoemde aantal mensen dat onder de AWBZ valt, is 1.400 tot 1.800. Het verschil tussen deze aantallen is 400 personen. In de commissievergadering hebben wij daarover gesproken. De gemeente doet er alles aan om dit verschil te verklaren. Met welk aantal en met welk bedrag wordt bij de WA-begroting rekening gehouden? Ik meen dat het verschil € 6 miljoen betekent. In de commissievergadering werd het verschil tussen € 14 miljoen en € 20 miljoen genoemd. Ik geloof dat

ongeveer 1.400 mensen voor de AWBZ bij het CIZ zijn geïndiceerd en dat 1.800 mensen zorg geleverd krijgen. Het is belangrijk om te weten waarmee wij rekening moeten houden, met € 14 miljoen of met € 20 miljoen. Wat is het slechtste scenario?

Mevrouw THIJSS: Voorzitter! Een projectopzet voor de ABWZ is een van de eerste stappen om goed inzicht in de bestanden te krijgen. Daarvoor is veel informatie van de zorgkantoren nodig. Wij zijn bezig met het verzamelen van informatie. Wij zullen aan de raad terugkoppelen wat de informatie betekent. Het zicht krijgen op de klanten die wij krijgen en wat wij ze moeten leveren, is voor ons de eerste stap. De cijfers die de heer Chahim noemde, zijn een schatting. Wij moeten de eerste stappen nog zetten.

De heer CHAHIM (PvdA): Wordt in de begroting rekening gehouden met de korting van rijkswege na 2012?

Mevrouw THIJSS: Deze materie gaat over de decentralisatie van de AWBZ. Daarvoor krijgen wij een bedrag aangeleverd. Voor dat bedrag zullen wij het beleid moeten uitvoeren. Wij moeten het beleid zodanig organiseren dat het budget toereikend is.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik wil een vraag over bladzijde 15 stellen. Het is de vraag wat het Rijk zal doen met de Wwb. Ergens staat dat wij nog niet goed weten wat wij in 2011 zullen krijgen. Betekent dit dat wij nergens rekening mee houden, of is dit een domme vraag?

Mevrouw THIJSS: Wij hebben in de begroting geen rekening gehouden met een mogelijke teruggave door het Rijk.

De heer VERHOEVEN (GL): Voorzitter! Op de bladzijden 16 en 17 wordt het verlagen van de IQ-grens van 85 naar 70 genoemd. Valt er een schatting te maken hoeveel personen daarmee zijn gemoeid?

Mevrouw THIJSS: Ik heb de gevraagde informatie niet paraat. Ik weet alleen dat er sprake is van uitstel van de genoemde maatregel en dat er nog veel discussie over is. Er is nog geen nadere informatie over beschikbaar.

De heer VERHOEVEN (GL): Voorzitter! In de laatste alinea van bladzijde 17 is sprake van de provinciale jeugdzorgtaken. Er wordt een bedrag genoemd van € 3,4 miljard. Ik neem aan dat dit het landelijke budget is.

Mevrouw THIJSS: Dat klopt. Voor de gemeente Helmond is het bedrag € 17 miljoen. Dat staat in de laatste alinea op bladzijde 17.

De heer CHAHIM (PvdA): Voorzitter! Is er al duidelijkheid over het geld voor de jeugdzorg in Helmond over de jaren 2012 en 2013 om de transitie van de provincie naar de gemeente te regelen?

Mevrouw VAN ENCKEVORT: Toegezegd is dat er in de septembercirculaire duidelijkheid over de transitiegelden zou zijn. Dat is echter niet gebeurd. In de septembercirculaire is wel aangegeven dat de gemeente nog dit jaar duidelijkheid zal krijgen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Vergeleken met de tabel op bladzijde 35 komen in de tabel op bladzijde 19 over participatie andere bedragen voor. Kunnen wij daarover wat duidelijkheid krijgen?

Mevrouw THIJSS: Er worden inderdaad verschillende bedragen genoemd. Dat heeft te maken met het feit dat wij in de begroting de laatst bekende vastgestelde budgetten als vertrekpunt nemen. Die worden verderop in de begroting genoemd. Wij hebben geprobeerd om inzicht te geven in de ontwikkeling van de middelen voor participatie. De informatie die op bladzijde 19 staat, is een verwachting. Inmiddels hebben wij daarover cijfers binnengekregen. Ik kan de raad die geven. De cijfers die verderop in de begroting staan, zijn de door het ministerie meest recent vastgestelde cijfers. Wij zullen bij de begrotingsbehandeling 2012 de cijfers aanpassen. Bij de vaststelling van de begroting zullen wij de cijfers die verderop in de begroting staan aan de hand van de meest recente stand van zaken aanpassen. Ik kan deze stand van zaken geven, want die is

van eind september 2011. In de tabel op bladzijde 19 staat dat wij in totaal € 7 miljoen krijgen, maar dat wordt ongeveer € 7,8 miljoen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Wat is er met het I-deel gebeurd?

Mevrouw THIJS: Voor het I-deel is alleen een voorlopige rijksbijdrage bekend. Die kan nog worden gewijzigd. Wij merken altijd dat die in de loop van het jaar nog kan worden gewijzigd. In de tweede berap was ook sprake van een korting van € 600.000,--. Voorlopig is het I-deel echter bepaald op € 29,8 miljoen. Dat is ongeveer € 2,6 miljoen hoger dan de voorlopige rijksbijdrage over 2011.

De heer VAN WETTEN (CDA): Wordt de begroting dan aangepast? Hoe wordt daarmee omgegaan?

De VOORZITTER: Als de cijfers definitief zijn, is het gebruikelijk om de begroting te wijzigen.

Mevrouw THIJS: De in de begroting genoemde cijfers zijn voorlopig. Dat is lastig.

De heer VAN WETTEN (CDA): Wat betekent dat? Worden de cijfers niet bij de begrotingsbehandeling 2012 vastgesteld, maar ergens in de loop van het jaar?

De VOORZITTER: Het kan de eerste begrotingswijziging zijn na het vaststellen van de begroting. Als wij de cijfers bij de begrotingsbehandeling 2012 hebben, wordt er in de eerstvolgende raadsvergadering een voorstel gedaan voor een begrotingswijziging. Als wij de cijfers pas later krijgen, kan het voorstel later worden gedaan. Het is niet ondenkbaar dat wij de raad de begrotingswijziging via de berap presenteren.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Op bladzijde 20 worden 450 Helmondse gezinnen, 2.000 jongeren en het cumulatief-effect van maatregelen genoemd. Zullen er voorstellen worden gedaan om deze effecten qua omvang en impact inzichtelijk te maken? Wanneer zal dat worden gedaan?

Mevrouw THIJS: Deze materie is erg moeilijk helder te krijgen. Wij hebben daarbij met verschillende bestanden en privacy te maken. Wij kunnen niet willekeurig gegevens aan elkaar koppelen. Wij gaan er echter zeer nadrukkelijk mee aan de slag. Voorafgaand aan de behandeling van de Voorjaarsnota 2012 willen wij de raad voorstellen over het cumulatief-effect presenteren.

De heer VAN WETTEN (CDA): Is de bijzondere bijstand met een surplus bedoeld voor de gezinnen – de risicogroep – die ik zojuist noemde?

Mevrouw THIJS: Nee, het is een generieke plus.

De VOORZITTER: De generieke plussen zijn het meest interessant.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik wilde exact hetzelfde vragen als de heer Van Wetten deed. Zullen wij in 2012 hetzelfde onderzoek doen dat in Amsterdam is gedaan?

Mevrouw THIJS: Er is een interne projectgroep. Die is bezig met de transities AWBZ, jeugdzorg en Wet werken naar vermogen. Deze groep bekijkt de samenloop van de decentralisaties die daarmee zijn gemoeid, alsmede de bezuinigingen die ons door het Rijk worden opgelegd, zodat wij betere keuzes kunnen maken. Om die reden is in de voorstellen het overgangsjaar 2012 in die mate meegenomen.

De heer CHAHIM (PvdA): Voorzitter! De begroting is heel hard. Wij zullen veel moeten bezuinigen. Er zijn veel onzekerheden. Er was echter één stukje waarvan ik heel blij werd. Ik vond dat heel chic en rechtvaardig: "In principe kan deze aanpak niet leiden tot een dubbele bezuiniging op dezelfde activiteiten." Ik deel niet vaak complimenten uit, maar vandaag wel. Ik wil dat echter tijdens de politieke beschouwingen niet meer doen.

De VOORZITTER: Wij zullen de complimenten doorgeven aan het college.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Ik heb nog een vraag over pagina 20, over de grondexploitatie en het verlies daarop. Waar wordt dat verlies op geboekt, op het jaarrekeningresultaat of op de voorzieningen?

De VOORZITTER: Dat heeft te maken met de manier waarop de grondexploitatie wordt verantwoord. De gerealiseerde verliezen worden in principe ten laste van de voorzieningen gebracht. Als wij verliezen voorzien, ongeacht of dat over twee jaar of over tien jaar is, moeten wij de voorzieningen op peil brengen. Als wij in de jaarrekening 2011 voorzien dat wij op termijn € 6 miljoen meer verlies lijden dan tot nog toe werd gedacht, moeten wij de voorzieningen nu met € 6 miljoen verhogen. Deze € 6 miljoen gaat ten koste van het jaarrekeningresultaat.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Op pagina 23 wordt in de tabel "Dekking" bij "Resultaat Vastgoed" een bedrag genoemd van € 2,6 miljoen. Valt aan te geven waar dat bedrag vandaan komt?

De heer JETTEN: Het bedrijfsplan Vastgoed, dat loopt van 2009 tot 2013, bevatte een oplopend exploitatieresultaat van ongeveer € 200.000,-- per jaar. Als dat bedrag wordt omgerekend naar wat met een equivalent van investeringsvolume van € 200.000,-- valt te realiseren – € 200.000,-- kapitaallasten betekent een investeringspost van € 2,6 miljoen – kan jaarlijks uit het exploitatieresultaat vastgoed € 2,6 miljoen aan investeringen worden gerealiseerd. Dat wordt in de door de heer Smits genoemde tabel verwoord.

De VOORZITTER: Dames en heren! Wij hebben het algemene deel van de begroting behandeld. Wij gaan verder met de programma's.

Hoofdstuk 4. Beleidsprogramma's.

Programma 1. Veiligheid en handhaving.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Wij hebben in een raadsvergadering gevraagd om informatie over de relatie tussen de stralingskracht van straatlantarens en de plaatsen waar woninginbraken hebben plaatsgevonden. Het college heeft toegezegd daarnaar een onderzoek te doen. Wat is de status daarvan? Wanneer zal dat punt in de raad worden behandeld?

De heer HEESSELS: Voorzitter! De afdeling Onderzoek en Statistiek heeft samen met de politie een analyse gemaakt van de inbraken en de pogingen tot inbraak in 2010 en de eerste maanden van 2011. De analyse gaat over de verspreiding van de inbraken over de stad en over woningtypen. Dat onderzoek is overigens nagenoeg afgerond. Binnenkort zal de raad daarover via het college een voorstel worden gedaan. Vervolgens hebben wij de uitkomsten teruggekoppeld met de dienst SB. Wij hebben de vraag gesteld of er een relatie valt te leggen tussen de spreiding van de inbraken over de wijken en de straatverlichting. Volgens de dienst kan die relatie niet worden gelegd, omdat voor de gehele stad wordt gestreefd naar een bepaald verlichtingsniveau. Er valt geen onderscheid te maken. Het beleid is om bij vervangingen en nieuwbouw de verlichting op het niveau van het Keurmerk Veilig Wonen te brengen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Mijn vraag was niet waarnaar wordt gestreefd, maar hoe de verlichting op dit moment is in relatie tot woninginbraken. Dat wij streven naar van alles en nog wat begrijp ik.

De heer HEESSELS: Er is geen correlatie tussen het een en het ander.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik denk wel dat er een correlatie is tussen de verlichting en de woninginbraken, maar geen causaal verband. Nieuwe wijken zijn goed verlicht en er zijn nieuwe huizen. Die zijn meestal veiliger.

De heer HEESSELS: Dat is correct.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Op pagina 28 viel het mij op dat de brandweer logischerwijs lasten heeft, maar heel weinig baten. Ik vraag mij af waaruit de baten van de brandweer bestaan. Ik denk dat de

brandweer goede preventieve adviezen geeft aan architectenbureaus.

De heer JETTEN: Op 1 januari 2011 is de brandweer overgenomen door de Veiligheidsregio. Wij hebben dat feit begrotingstechnisch vertaald door het saldo van baten en lasten dat vroeger in de gemeentebegroting aanwezig was te vertalen in een bijdrage van de gemeente aan de Veiligheidsregio. Natuurlijk verleent de brandweer een aantal services met het geven van brandveilige adviezen. Die zijn nu als afzonderlijke bijdrage in de begroting van de Veiligheidsregio opgenomen. Waar er kosten voor de gemeente zijn, vinden wij die terug als delen van de kostenposten op relevante onderwerpen in de gemeentebegroting.

Programma 2. Werk en inkomen.

De heer VAN DE BRUG (VVD): Op pagina 34 staat over de ID-banen dat er maar liefst € 1,5 miljoen extra wordt gereserveerd boven op het reeds gereserveerde bedrag van € 1,97 miljoen. Wat is er de oorzaak van dat de huidige berekening dermate veel afwijkt van de in eerste instantie gemaakte berekening van € 1,97 miljoen? De raadsinformatiebrief geeft daarover weinig duidelijkheid.

Mevrouw THIJS: De afwijking wordt veroorzaakt omdat er destijds geen berekening onder heeft gelegen. Destijds waren er middelen over voor de in- en doorstroombanen. Dat was nog geld van vóór 2004. Omdat men wist dat deze problematiek zou komen, is het geld apart gezet. Het was toen heel lastig om te bepalen welke problematiek er in 2012 en later op ons af zou komen, hoeveel mensen erbij zouden zijn betrokken en wat hun loonwaarde zou zijn. Wij hebben die berekening in het kader van de voorjaarsnota wél gemaakt. Daaruit blijkt dat behalve de € 1,97 miljoen er nog € 1,5 miljoen nodig is om de salarissen voor de medewerkers tot hun 65ste jaar af te dekken.

De heer VAN DE BRUG (VVD): Dat had te maken met het feit dat men aanvankelijk niet wist hoeveel mensen in de ID-banen zouden blijven. Nu is dat duidelijker geworden. Gebleken is dat er een extra dotatie nodig is.

Mevrouw THIJS: Er zijn twee redenen. De € 1,97 miljoen was het geld dat op dat moment nog beschikbaar was. Dat was het overschot uit de regeling. De andere reden is dat op dat moment heel moeilijk viel in te schatten hoeveel geld er nodig was.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Op bladzijde 31 valt uit de tabellen op te maken dat er tweejaarlijks metingen worden gedaan, maar dat die jaarlijks worden ingevuld. Hetzelfde is het geval in programma 3 op bladzijde 37. Hoe kan dat?

De heer HEESSELS: Op bladzijde 31 staat dat de metingen jaarlijks gebeuren. Ik weet niet waar mevrouw Van der Pijl leest dat de metingen tweejaarlijks worden gedaan.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): In programma 3 op bladzijde 37 staat dat er tweejaarlijks wordt gemeten.

De heer HEESSELS: De bronnen zijn verschillend. Op bladzijde 37 staan tabellen over de inwonersenquête. Wij stellen in dat kader niet elk jaar dezelfde vragen. Wij doen dat elke twee jaar om bepaalde trends te kunnen herleiden.

Op pagina 31 is sprake van feitelijke registraties. Er is jaarlijks een peildatum.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op bladzijde 34 wordt gemeld dat Lets Ruilwinkel en Super Sociaal gaan verhuizen, maar volgens mij is die zaak vorige week al met feestelijkheden afgerond.

De heer HEESSELS: Ja, dat is sneller gelukt dan wij hadden voorzien.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Excuses voor mijn late komst. Dat lag aan de NS. De NS heeft anderhalf uur lang geen treinen deze kant op laten rijden.

Op bladzijde 33 is sprake van een bezuiniging en een rijkskorting van € 134.000,-- op de schuldhelpverlening. Ik vroeg mij af wat dat voor de schuldhelpverlening in Helmond betekent, ook gezien

het feit dat er vaak een wachtlijst is. Dat kan voor de schuldhulpverlening geen goed nieuws zijn. Ik vraag mij af of er inhoudelijk al iets over kan worden gezegd.

Mevrouw THIJSS: Hetgeen de heer De Vries noemt, is inderdaad een bezuiniging. Daarom hebben wij ervoor gezorgd dat er voor 2012 een overbrugging is. Dat geeft ons even de tijd.

Wij zijn op basis van nieuwe wetgeving bezig met het implementeren van een geheel nieuwe werkwijze voor de schuldhulpverlening. In het kader van de voorjaarsnota zal er worden gediscussieerd over de periode na 2012.

Programma 3. Zorg en Welzijn.

Er zijn geen vragen over programma 3.

Programma 4. Jeugd en onderwijs.

Er zijn geen vragen over programma 4.

Programma 5. Cultuur.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op bladzijde 47 worden de accommodaties voor jongeren genoemd. Hoeveel zal de gemeente er nog beheren? De raad heeft onlangs een besluit genomen over een behoorlijke vermindering ervan.

Mevrouw PEIJS: In 2012 vallen alle jongerenaccommodaties nog onder het beheer van de gemeente, dat zijn: Jovic, Het Badhuis, Het Tienerhuis en OJC Connect. Vanaf 2013 zijn dat alleen nog OJC Connect en Het Tienerhuis. De sluiting van de jongerenaccommodaties gebeurt pas in 2013.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op bladzijde 50 staat dat de steunpunten van de bibliotheek alleen voor kinderen t/m 12 jaar zijn. Ik hoop niet dat dit juist is.

Mevrouw THIJSS: Dat is inderdaad niet correct. De doelgroep ouderen dient daar ook te worden genoemd.

De heer VAN WETTEN (CDA): In de motie worden alle doelgroepen genoemd. De motie is op dat punt heel duidelijk. Raad en college hebben hierover een forse discussie gevoerd.

Mevrouw THIJSS: Dan ben ik abuis.

De VOORZITTER: Dateert de begroting van voor de motie?

De heer VAN WETTEN (CDA): De motie is van 2010 en heeft gedurende 2011 boven de markt gehangen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Bij de vorige begroting was de motie er al.

De VOORZITTER: Ik bestempel dit als een politieke vraag.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Nee, ik heb gehoord dat de door mij genoemde passage op bladzijde 50 niet correct is. Daar ga ik van uit.

De VOORZITTER: De vraag over wat er moet staan, bestempel ik als politiek. Volgens mij zal de wethouder de raad daarover een voorstel doen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op bladzijde 51 staat dat € 50.000,-- beschikbaar is voor een onderzoek naar de kermis, maar als ik het goed lees, is dat geld in feite bestemd voor de exploitatie. Wat besteden wij aan het onderzoek?

Mevrouw KLITSIE: Voorzitter! Wij doen het onderzoek in eigen beheer. Wij gebruiken alleen uren en geen geld. Het geld was bestemd voor onderzoek. Wij dachten dat wij dat extern zouden moeten laten doen, maar ik heb besloten dat wij het eerst intern doen. Het geld houden wij achter de hand voor als er nadere verkenningen moeten worden gedaan. De exploitatie is er niet mee gemoeid. Die komt op een andere plaats aan de orde.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Er staat bij: "voor de overbrugging van de exploitatie 2012 wordt een bedrag van € 50.000,- opgenomen".

Mevrouw KLITSIE: U hebt gelijk, maar ook dat is niet correct. Het is zoals ik zeg. Wij hebben geconstateerd dat de kermis de afgelopen jaren minder heeft opgebracht dan wij hadden begroot. Ik heb dat feit met collega's besproken. Wij zullen er maximaal op sturen om het tekort te verkleinen. Het onderzoek dat loopt, is daarop gericht. Mocht het tekort zich voordoen, dan moeten wij dat bij de berap zien op te lossen.

De VOORZITTER: Kan een deel van het bedrag eventueel worden aangewend om de tegenvallende inkomsten en de nog niet bezuinigde kosten te overbruggen?

Mevrouw KLITSIE: Dat kan, als de raad dat goed vindt en als het binnen dezelfde programmabegroting gebeurt.

De VOORZITTER: Volgens mij staat daarover een voorstel van B en W in de begroting. Dat betekent dat het college voorstelt om € 50.000,- te reserveren voor het onderzoek, maar ook, voor zover de bezuinigingen en de hoge inkomsten niet op tijd worden gerealiseerd, om daarvoor een buffer te hebben.

De heer CHAHIM (PvdA): Voorzitter! Het is misschien een stomme vraag, maar kermis valt onder het programma Cultuur?

De VOORZITTER: Zeker.

De heer CHAHIM (PvdA): Is dat altijd zo geweest? Is kermis geen evenement? Mijn excuses voor de Helmonders die ik hiermee beledig. Is kermis hoogwaardige cultuur?

De VOORZITTER: Kermis is altijd in het programma Cultuur opgenomen geweest. Kermis valt niet onder het evenementenbeleid.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Voorzitter! Gisteren op de hooravond zijn er sprekers geweest. Een spreker op het gebied van kunst en cultuur vroeg of Rondje Helmond in het programma Cultuur thuishoorde. Wij hebben dat bekeken. Rondje Helmond maakt deel uit van het leisure-beleid en is in handen van een andere portefeuillehouder. Wij kunnen ons voorstellen dat deze intensivering niet in het programma Cultuur wordt ondergebracht.

Mijn collega zegt dat bij het programma Cultuur behalve wethouder Van den Heuvel ook wethouder Tielemans wordt genoemd, met name voor toerisme.

De VOORZITTER: Er wordt gekozen waar bepaalde producten worden ondergebracht. Voor de kermis is gekozen voor het programma Cultuur. Dat feit doet aan het beleidsvoorstel niets af.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Precies. Dat klopt, maar omdat het gisteravond ter sprake kwam en wij dit punt hebben bekeken, kunnen wij ons voorstellen dat het verkeerd overkomt.

De VOORZITTER: Ja.

De heer DE VRIES (SP): Op bladzijde 54 wordt de realisatie van het Orgelhuis genoemd. Ik kan mij voorstellen dat dit misschien een keer wordt doorgeschoven, of zijn er concrete vooruitzichten dat het zal worden gerealiseerd?

Mevrouw THIJS: De laatst bekende planning is dat dit niet in 2012 plaatsvindt, maar medio 2013.

De VOORZITTER: Misschien worden wij net als bij de Lets Ruilwinkel hierbij verrast.

Programma 6. Sport en Recreatie.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Voorzitter! In programma 6 wordt wethouder Tielemans in verband met recreatie en de Groene Peelvallei genoemd. De Groene Peelvallei is zuiver leisure, net als het Rondje Helmond.

De VOORZITTER: Het Rondje Helmond wordt ook als toerisme aangemerkt.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Op bladzijde 51 staat dat Rondje Helmond deel uitmaakt van het leisure-aanbod in Helmond. Misschien moeten wij hieraan de volgende keer aandacht besteden.

De VOORZITTER: Wij zullen dit punt bij de volgende begroting meenemen.

Programma 7. Economisch beleid en Werkgelegenheid.

Er zijn geen vragen over programma 7.

Programma 8. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Op pagina 68 wordt de starterslening genoemd. Het is misschien een hypothetische vraag, maar in hoeverre valt inzichtelijk te maken dat de starterslening voor de lokale woningmarkt een echte aanjager is? Valt er een vergelijking te maken tussen gemeenten die wel en gemeenten die geen startersleningen verstrekken?

Mevrouw KLITSIE: Voorzitter! De vergelijking met steden die geen startersleningen verstrekken, is lastig te maken, omdat daar geen aanjaageffect is. Wij kunnen uit de cijfers afleiden dat van de verkoop van bestaande woningen een derde heeft plaatsgevonden met een starterslening. Bij de verkoop van nieuwe woningen is dat de helft. Het aandeel van startersleningen bij aankoop zowel van oude als van nieuwe woningen is groot. Ook valt te zien dat juist vanwege de startersleningen mensen naar Helmond komen. Dat is een vrij substantiële groep, ongeveer 80 à 90 huishoudens. Wij trekken met startersleningen mensen uit de regio naar ons toe. Wij denken dus dat startersleningen een aanjaageffect hebben.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Vormen startersleningen een revolving fund? Dat zou zo moeten zijn. Hoeveel aflossing en rente vloeit jaarlijks terug?

Mevrouw KLITSIE: Wij krijgen veel post over startersleningen. Er komt daarvoor dagelijks een gigantische stroom formuleren binnen.

De heer MIDDEL: Het aantal startersleningen vanaf 2003 is ongeveer 360. De eerste drie jaar zijn rente- en aflossingvrij. Daarna bekijken wij of degenen die een starterslening hebben gekregen die zelf kunnen betalen. Bij een aantal van hen is dat niet het geval en wordt de rente- en aflossingvrije lening gewoon voortgezet. In andere gevallen gaat men rente- en aflossing betalen. Er komt dan geld terug. Dan wordt duidelijk dat mensen zich oriënteren op de kapitaalmarkt om te bekijken of zij het volledige bedrag dat zij voor de woning nodig hebben, kunnen financieren. De starterslening heeft op dit moment een half procent hogere rente ten opzichte van de marktrente. Dat is drie jaar geleden afgesproken voor mensen die nu worden getoetst. Dat geld zien wij langzamerhand terugkomen. Er is dus inderdaad sprake van een revolving fund. Ik weet het volledige bedrag dat ermee is gemoeid niet exact, maar ik heb laatst horen spreken over een bedrag van € 300.000,--.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Het komende jaar zal de gemeente in het kader van beleidsintensivering voor de startersleningen weer miljoenen gebruiken. Is er inzicht te geven over hoe snel dat bedrag

opdroogt? Zou u het toejuichen als het meer was?

De heer MIDDEL: Het hangt ervan af hoe het geld wordt ingezet. Op dit moment is er sprake van gemiddeld € 35.000,-- per lening. Het is bekend dat het maximum € 36.500,-- is. Er zijn ook lagere leningen bij. € 1 miljoen betekent ongeveer 30 leningen. Bij de huidige uitgifte betekent dat twee maanden. Als wij het geld gebruiken op dezelfde wijze waarop wij vorig jaar € 8 miljoen hebben gebruikt, waarbij de financieringslast werd afgedekt en meer leningen konden worden uitgegeven, dan zouden wij in het voorziene tempo met € 1 miljoen het hele jaar kunnen afdekken. De keuze daartoe moet echter nog worden gemaakt. Het is natuurlijk zo dat meer geld altijd welkom is.

De VOORZITTER: Voor een deel heeft de vraag een politieke lading, maar die zou kunnen zijn of er meer aanvragen zijn dan er budget is.

De heer MIDDEL: Het antwoord daarop is in feite nog "nee". Wij hebben nog budget. Wij kunnen waarschijnlijk dit jaar volledig vullen. Wij merken echter wel dat de markt – de hypotheekverstrekkers – met enige regelmaat bij ons aan de bel trekt en vraagt of er nog geld is. Het effect dat mevrouw Klitsie aangaf, met name op de bestaande woningvoorraad, is dat de helft van wat er wordt verkocht met een starterslening gebeurt. Dat deel valt weg als wij geen geld meer hebben.

De VOORZITTER: Het is een beetje vergelijkbaar met het euronoodfonds. Daarin moet steeds geld worden bijgestort.

Mevrouw KLITSIE: Wij verstrekken ook duurzaamheidsleningen. Van die mogelijkheid wordt heel weinig gebruik gemaakt. De duurzaamheidslening is voor dezelfde doelgroep bestemd als de starterslening. Wij zijn in goed overleg met degene die ons de duurzaamheidslening verstrekt om te bekijken of wij die met de starterslening kunnen combineren, zodat wij het budget wat kunnen verhogen. Wij zullen daarop terugkomen zodra wij daarover voor 100% zekerheid hebben.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat bepaalt de raad.

Mevrouw KLITSIE: Als de subsidiegever er niet mee instemt, hoeven wij het niet aan de raad voor te leggen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Mijn volgende vraag was wat de stand van zaken van de duurzaamheidslening is. Als er maar drie aanvragen zijn, kan van ons een motie worden verwacht om het geld voor de duurzaamheidslening in te zetten voor de starterslening.

Mevrouw KLITSIE: Graag.

De heer RIETER (HH): Voorzitter! Op straffe dat ik mij op politiek glad ijs begeef – dat is niet de bedoeling – noem ik de inkomensgrens van € 34.000,-- bruto waarboven mensen niet in een sociale huurwoning kunnen terechtkomen. Zij raken tussen de wal en het schip, mede gezien de crisis. Zij kunnen geen woning huren, omdat er in dat segment bijna niets te huren valt, maar zij kunnen ook niet op de koopmarkt terecht. Zijn er voor deze mensen buiten de garantielening mogelijkheden? Werkt de garantielening voor hen zalvend? Wordt dit probleem langzamerhand erkend, maar is er nog geen oplossing voor, ook niet in de begroting? Wellicht komen deze vragen ook uit het veld bij de gemeente terecht.

De VOORZITTER: Wij zijn niet primair verantwoordelijk voor de sociale huursector. Dat betekent dat dit primair een probleem is voor de corporaties.

De heer RIETER (HH): De volgende vraag is wel politiek. 10% van de woningen mag een corporatie aan de zojuist genoemde groep verhuren. Ik heb het idee dat de corporaties deze mogelijkheid afhouden.

Mevrouw KLITSIE: De heer Rieter raakt aan de uitspraak van de Europese Unie dat de corporaties van hun bestand niet meer dan 10% huurders mogen toelaten die meer verdienen dan € 33.000,--. De regel geldt voor nieuwe bewoners. Iemand die er al woont, wordt gelukkig niet uit zijn huis gezet. Een en ander betekent

echter dat de huurmarkt op slot is. Voor nieuwe huurders moet de inkomensgrens worden toegepast. Er is een categorie net boven de inkomensgrens die het op de woningmarkt heel zwaar heeft. Dat wordt veroorzaakt door de EU. Wij hebben daarmee te maken, maar dat betekent niet dat de gemeente daarom een taak op zich moet nemen.

De heer CHAHIM (PvdA): Wij hebben hierover al een tijd geleden vragen gesteld. In Helmond zijn er 5.500 gezinnen mee gemoeid. Dat aantal is een schatting van de gemeente. Het is een politieke zaak. Wij zullen er zeker op terugkomen.

De VOORZITTER: Het bijzondere van de Europese maatregel is dat die is ingegeven door een klacht uit Nederland. Veel Nederlandse institutionele beleggers vonden dat zij hun woningen niet genoeg kwijt konden vanwege de concurrentie van de woningcorporaties. Men zou kunnen verwachten dat zij in het genoemde gat springen. Of dat gebeurt, zullen wij moeten afwachten. De maatregel is relatief jong. Het is echter niet primair de verantwoordelijkheid van de gemeente om daarvoor oplossingen te vinden.

De heer CHAHIM (PvdA): De gemeente heeft een huisvestingplicht. Die rol moeten wij serieus nemen. Dit is weer een politiek punt. Wij komen hierop een volgende keer terug.

De VOORZITTER: Dat in ieder geval. De 10% is daarvoor mede bedoeld. Ik stel voor dat het debat hierover wordt voortgezet.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Mijnheer Chahim, heeft de gemeente een huisvestingplicht?

De VOORZITTER: De gemeente heeft een zorgplicht voor bijzondere situaties.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat is iets anders.

De heer CHAHIM (PvdA): Het is maar hoe men dat interpreteert. Ik interpreteer dat als een huisvestingplicht. De heer Smits heeft zijn eigen interpretatie.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Bij zorgplicht kan ik mij iets voorstellen, maar bij huisvestingplicht ...

De heer CHAHIM (PvdA): Dat is politiek. Ik wil daarover graag een volgende keer met de heer Smits in debat gaan. De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor de burgers van Helmond. Ik spreek veel jongeren die graag zelfstandig willen wonen, maar daartoe niet de kans krijgen.

De heer DAMEN (VVD): Dit debat dient op een ander tijdstip te worden gevoerd.

De heer CHAHIM (PvdA): Dank u wel, mijnheer Damen.

De VOORZITTER: Dit is alleen de aankondiging van het debat.

Mevrouw KO (GroenLinks): Voorzitter! Ik kom even terug op de duurzaamheidslening. Is dat een lening die is voortgekomen uit het klimaatbeleidsplan?

Mevrouw KLITSIE: Ik zie in de raad "ja" knikken. Ik denk het wel.

Mevrouw KO (GroenLinks): Ik begrijp het. In de vorige begroting was geld gereserveerd voor het bevorderen van duurzaamheid. Dat komt volgend jaar niet terug. Worden er alternatieve financiële instrumenten ingezet om duurzaamheid te bevorderen?

Mevrouw KLITSIE: Voorzitter! Hetgeen wij doen met duurzaam bouwen wordt maximaal ingezet, maar de duurzaamheidslening voor extra zaken is waarschijnlijk voor de mensen net een te grote stap. Wij kunnen de duurzaamheidslening beter integreren in de starterslening. Dat is de analyse die wij maken.

De heer RIETER (HH): Voorzitter! Op pagina 69 wordt het woonwagenbeleid aan de orde gesteld. De gemeente heeft daar geen baten. Ik loop misschien vooruit op het aan te scherpen of te vernieuwen coffeeshopbeleid, maar op woonwagenkampen worden wel eens zakken met planten verzameld. Misschien kunnen wij een pilot starten waarmee wij de coffeeshops aan de achterkant kunnen voorzien van wiet.

De heer CHAHIM (PvdA): Ik begrijp niet direct de relatie die de heer Rieter legt tussen het coffeeshopbeleid en woonwagenkampen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de raad dit punt met het college bespreekt.

Programma 9. Stedelijke vernieuwing.

Er zijn geen vragen over programma 9.

Programma 10. Verkeer en Mobiliteit.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Onderaan bladzijde 75 staat iets over de actualisering van projecten. Ik vroeg mij af of dat inclusief het oude beleid is of dat het alleen een toevoeging betreft.

De heer HEESSELS: Elk jaar worden nieuwe cijfers ingevoerd op grond van de feitelijke stand van zaken.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Dus dat is het totaal.

De heer HEESSELS: Ja.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op bladzijde 76 staat iets over de Mierloseweg. In de tabel op bladzijde 75 kom ik daarover echter niets tegen.

De VOORZITTER: Voor de Mierloseweg uit het Op zuid-programma is geen subsidie toegekend.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Nee, maar voorgesteld wordt om daarvoor € 500.000,-- uit de ISV 3 bijdrage in te zetten

De heer EHLICH: De investeringen voor de Mierloseweg waren al in het vigerende meerjarenprogramma voor 2011 ondergebracht. Die vindt men niet langer terug in de tabel. Inmiddels is gebleken dat wij de investeringen in 2011 niet zullen halen. Op z'n vroegst zullen wij die in 2012 effectueren. Daarom hebben wij het verhaal over de dekking verduidelijkt. Het is bekend dat het programma Stedelijke Vernieuwing werkt met een voorziening, waarbij de niet uitgegeven middelen worden doorgeschoven naar het volgende jaar.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Op pagina 79, in de tabel "Wat mag het kosten", wordt voor het jaar 2010 bij de baten nog een aardig bedrag genoemd. Bij het jaar 2012 wordt geen bedrag genoemd. Er wordt kennelijk niet gerekend op baten.

Op bladzijde 80 worden de parkeerproblemen in woonwijken twee keer genoemd. Daarin wordt € 350.000,-- geïnvesteerd. Is dat geld bedoeld voor de gehele stad of alleen voor bepaalde wijken?

Mevrouw KLITSIE: De door de heer Smits in zijn eerste vraag bedoelde inkomsten van € 900.000,-- zijn niet-begrote inkomsten. Dit soort meevallers kan derhalve niet in een begroting worden opgenomen. Het zijn subsidies die in de loop van het jaar binnenkomen. Wij verantwoorden die in de berap.

De tweede vraag van de heer Smits gaat over de parkeervoorzieningen in de wijken. Het zijn drie bedragen die elk jaar samen ongeveer € 130.000,-- of € 140.000,-- zijn. Dat geld is bedoeld voor de gehele stad. Wij kunnen daarmee jaarlijks klachten over 25 of 30 parkeerplaatsen oplossen.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Voorzitter! Op bladzijde 80 worden de Hoofdwegenstructuur en de Uitvoering Stedelijk Verkeersmanagement en doorgeschoven investeringen genoemd. Ik neem aan dat dit gereserveerd geld is voor projecten die wij tot 2015 in de hoofdwegenstructuur willen uitvoeren.

Mevrouw KLITSIE: Ja.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Dat is voor 100% de dekking die nodig is voor de projecten voor de hoofdwegenstructuur tot 2015.

Mevrouw KLITSIE: De heer Van Duren heeft zojuist gezegd dat een aantal projecten niet is begroot en dat die nog niet in de genoemde reeks zijn opgenomen.

De heer VAN DUREN: Het zijn in feite bedragen die terugkomen in de matrix die de raad in juni jl. heeft ontvangen. Het programma waarvoor deze bedragen nodig zijn, is daaraan gehangen.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Ik begin de discussie even opnieuw. Voor de projecten in de verkeersmatrix, oftewel in de hoofdwegenstructuur, is het geld tot en met 2015 gereserveerd.

De heer VAN DUREN: Dit is inderdaad een herhaling van de vraag die eerder is gesteld. In aanvulling op hetgeen de heer Jetten heeft gezegd, wordt voor alle projecten die in de matrix zijn opgesomd geld beschikbaar gesteld. De opgave is echter om daar minimaal 25% subsidie op binnen te halen. Dat is ons gelukt voor de projecten die wij in beeld hebben, zelfs voor meer dan 25%. Dat wordt in de voorjaarsnota uitgelegd. Voor de projecten die nog niet zijn gestart, is het echter nog niet duidelijk hoeveel subsidie wij daarvoor zullen krijgen. Stel dat die subsidie minder is dan 25%, dan hebben wij het begrote bedrag hard nodig.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): De bedragen die in de begroting staan als doorgeschoven voor de uitvoering van de hoofdwegenstructuur, vormen maar 75% van de werkelijke kosten. Wij lopen nog een risico van 25% per bedrag per jaarschijf.

De heer VAN DUREN: Dat begrijp ik niet.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): U zegt dat u zichzelf bij de hoofdwegenmatrix de opdracht hebt gegeven om 25% aan subsidie binnen te halen. Bij de afgesloten projecten is dat zelfs een plus geworden. Daar komt de € 5 miljoen vandaan. U zegt echter tegelijkertijd dat voor de projecten die nog moeten komen het nog niet zeker is dat er 25% subsidie komt. Het is derhalve niet zeker dat de € 5 miljoen die wij in het verleden hebben geplust daadwerkelijk aan het eind van 2015 een plus blijft. Dat is hetgeen steeds wordt gezegd. Op bladzijde 80 staat een lijstje investeringen. Dat is geld dat is begroot. Is dat geld 75% van de kostprijs van de projecten, of is dat 100% van de kostprijs waarbij 25% subsidie nog een extra plus zal zijn?

De heer VAN DUREN: Ik moet hiervoor even de hulp inroepen van onze financieel deskundige.

De heer VAN DEN BOOMEN: De bedragen die zijn geraamd, zijn inclusief subsidie. Ik denk dat de heer Van Duren bedoelt dat het niet zeker is of de subsidie die wij ramen daadwerkelijk zal binnenkomen.

De VOORZITTER: Op bladzijde 80 staan bruto bedragen.

De heer VAN DEN BOOMEN: Ja. Wij gaan uit van bepaalde subsidies. Die zijn in de geraamde bedragen opgenomen. Er is echter onzekerheid. De subsidies moeten worden aangevraagd. Die kunnen mee- of tegenvallen. Wij zijn echter uitgegaan van 25% subsidie.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): De bedragen waarmee wij werken in de verkeersmatrix en de investeringen zijn 100% bedragen, maar die bestaan voor 75% uit eigen geld en voor 25% uit subsidie.

De heer VAN DEN BOOMEN: Ja.

Mevrouw RAAIJMAKERS-VAN DE POL (CDA): Dank u.

Programma 11. Openbare Ruimte en natuurbescherming.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Op bladzijde 83 worden de recognities van de NS aan de orde gesteld. Volgens mij heeft de raad op 4 oktober jl. daarover een besluit genomen. Wordt dat bedrag naar beneden bijgesteld tot € 21.000,--?

Mevrouw KLITSIE: Ik zie de heer Van den Boomen "ja" knikken.

De heer DIRCKX: Met het inzicht van toen hebben wij de bedragen opgenomen. Inmiddels zijn er onderhandelingen geweest. Het klopt dat wij vanaf 2013 een voordeel hebben. In werkelijkheid is er een bedrag van € 22.000,-- mee gemoeid. Vanaf 2013 valt dat bedrag vrij. Het voordeel dat wij in 2012 hebben, de € 130.000,--, is al genomen. Dat staat in de regel eronder.

De VOORZITTER: Het voordeel is in de door de heer Dirckx genoemde € 130.000,-- vervat.

Programma 12. Milieu.

De heer VAN DER BURGT (VVD): Omdat er op dit moment een milieuvisie wordt geschreven, gaan wij ervan uit dat die nog ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Wij zien echter dat de kern van de visie in de begroting is opgenomen. Kan worden aangegeven wanneer hierover besluitvorming plaatsvindt?

Mevrouw KLITSIE: Ambtelijk is de nota klaar. Dat valt te zien aan de teksten. Wij hebben daarop geanticipeerd. Het kan zijn dat de raad andere besluiten wil nemen. Wij zullen dan wijzigingen moeten aanbrengen. Wij plannen dat de nota op 15 november a.s. door het college wordt vastgesteld. Wij zullen in twee sessies naar de vergadering van de commissie RF komen. Voor het einde van het jaar willen wij informatie geven en vragen van de commissie beantwoorden. In januari a.s. of februari a.s. volgt de vaststelling van de nota door de raad.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Volgens mij staat op bladzijde 91 een drukfout. In de tabel "Beleidsresultaten" wordt de jaarschijf 2011 genoemd. Moet dat niet 2012 zijn?

De VOORZITTER: Ja.

Programma 13. Bestuur en Organisatie.

Er zijn geen vragen over programma 13.

Hoofdstuk 5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Op pagina 101 zien wij in de tabel "Specificatie per hoofdproduct" bij het product "Beleggingen en reserves" bij baten een lager bedrag staan dan bij lasten. Kan men dat uitleggen? Over welke beleggingen gaat dat?

De heer JETTEN: In dit hoofdproduct bevinden zich de beleggingen Rentefonds APG, maar ook het garantieproduct dat wij bij ABN-AMRO hebben. In dit hoofdproduct worden ook de rentelasten verantwoord die te maken hebben met de voorziening Suytkade. In de jaarrekening 2010 is deze voorziening verhoogd, alsmede de daarmee gepaard gaande rentelasten. Ik vermoed dat die het verschil uitmaken tussen de inkomsten en de uitgaven.

Hoofdstuk 6. Verplichte paragrafen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Wij hebben de getallen op pagina 104 vergeleken met de nota Reserves en voorzieningen die wij daarna hebben gekregen. Volgens de begroting is het totaal van de reserves en voorzieningen voor 2010 € 293,8 miljoen, maar volgens de cijfers in de nota Reserves en voorzieningen op

bladzijde 9 zou het eindsaldo € 282 miljoen zijn. Dat is een groot verschil. Voor 2011 zijn de cijfers € 292,8 miljoen en € 240 miljoen. De cijfers zijn niet met elkaar in overeenstemming.

De heer JETTEN: Voorzitter! De cijfers kloppen wel, maar de kopjes die op pagina 104 van de begroting boven de tabellen staan, hadden wellicht anders moeten zijn.

Het bedrag dat in de begroting op pagina 104 voor 2011 staat, € 292,8 miljoen, is het werkelijke saldo op 1 januari 2011. Dat bedrag correspondeert met de derde kolom van de tabel in de nota Reserves en voorzieningen. Onderin ziet men hetzelfde bedrag staan.

De laatste kolom op bladzijde 104 geeft het eindsaldo van 2011 aan, op 31 december 2011. Dat wordt bedoeld met het kopje "2012". Het bedrag is € 241 miljoen. Dat correspondeert met het laatste bedrag in de tabel van de nota Reserves en voorzieningen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Nu begrijp ik het. De cijfers kloppen. De kopjes moeten misschien worden veranderd.

De heer JETTEN: Dat hebben wij ons gerealiseerd.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Onder het eerste punt op bladzijde 105 wordt het begrip "aantallen inwoners/woningen" genoemd. De aantallen worden op bladzijde 10 van de begroting gespecificeerd. De vraag is wat de financiële consequenties zijn als de aantallen afwijken van de prognoses. Hoe hoog is het risico? Wat is het voordeel dat de gemeente daarop haalt?

De heer JETTEN: Die vraag is lastig te beantwoorden. De aantallen inwoners en woningen zijn parameters die meelopen bij de algemene uitkering uit het gemeentefonds, maar hebben daarin geen groot aandeel. Als daar mutaties zijn, veroorzaakt dat mutaties in de uitkering. Die zijn echter fragmentarisch ten opzichte van het totaal.

De VOORZITTER: De woningen spelen een rol bij de belastingen. Het aantal woningen kan effect hebben op de OZB. Veel concreter kunnen wij het niet maken.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Voorzitter! Wij vragen aandacht voor de wijziging van de Drank- en horecawet op bladzijde 114. De VVD-fractie denkt graag met ondernemers mee om de economie, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat van de stad te versterken. Het gaat ons echter te ver dat wij horecaondernemers belonen met een verbod om geen alcoholhoudende drank te verkopen zodra zij binnen één jaar drie keer worden betrapt op het schenken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 16 jaar.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik begrijp dat dit een motie wordt. Het lijkt mij dat wij de redactie van deze passage wat moeten aanpassen.

Hoofdstuk 7. Totaaloverzicht baten en lasten.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik bekijk altijd het totaalbedrag. Voor het komende jaar is dat € 322 miljoen. Er zijn jaren geweest waarin dat € 360 miljoen was. Heeft dat iets te maken met het Grondbedrijf?

De VOORZITTER: Ja, zelfs in belangrijke mate, maar ook met de bezuinigingen.

Bijlage.

De VOORZITTER: Zoals men ziet, wordt tegenwoordig het EMU-saldo in de begroting opgenomen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Wat zegt dat getal eigenlijk?

De VOORZITTER: Individueel zegt het niet zoveel. Als de EMU-saldi van alle gemeenten bij elkaar worden

opgeteld, dan bepaalt de uitkomst daarvan voor een half procent het financieringstekort van de Nederlandse overheid, inclusief de lagere overheden. Dat feit telt uiteindelijk mee in de bepaling van het voldoen aan de normen van de EU.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Hoe is ons EMU-saldo vergeleken met dat van andere gemeenten?

De VOORZITTER: Dat weet ik niet. Dat is volgens mij niet relevant. Wij worden daar niet op afgerekend.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat klopt. Zijn wij een gemeente die veel investeert omdat het EMU-saldo zo hoog is? Het totale EMU-saldo van Nederland geeft het resultaat dat u noemt.

Wordt er ooit een benchmark op het EMU-saldo van Helmond losgelaten?

De VOORZITTER: In het verleden liepen wij daarmee voorop. Wij hadden vergeleken met andere gemeenten een behoorlijk saldo. Dat hing samen met de grondexploitatie, omdat wij daarin fors investeerden. Inmiddels is de grondexploitatie in deze EMU-tabel zo'n beetje in evenwicht. Er is zelfs sprake van een plusje. Ook bij andere gemeenten is onder invloed van incidenten het EMU-saldo meer of minder hoog geworden.

Nota reserves en voorzieningen 2011.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Zowel op bladzijde 12 als op bladzijde 29 van de Nota reserves en voorzieningen 2011 worden de rioleringen genoemd. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen daarvan?

De VOORZITTER: Volgens mij is hetgeen op bladzijde 12 staat een reserve en hetgeen op bladzijde 29 staat een voorziening. Dat heeft te maken met boekhoudvoorschriften. In de kern is het rioleringstelsel met betrekking tot de rioolheffing kostendekkend. Dat betekent dat de kosten die wij maken, worden omgeslagen naar de rioolheffing. Wij proberen op langere termijn een en ander in evenwicht te houden. Het rioleringstelsel gaat 60 jaar mee. Het wordt in 60 jaar afgeschreven. In die tijd fluctueren de onderhoudslasten en de lasten van de vernieuwingen. Er komt elk jaar wat bij, zeker als wij een grondexploitatie hebben en er via het bouwrijp maken nieuwe rioleringstelsels worden aangelegd. Wij reserveren het totaalbedrag aan inkomsten en de uitgaven van de rioolheffing. Het ene jaar onttrekken wij daaraan, omdat er meer kosten zijn dan er geld binnenkomt. Het andere jaar houden wij geld over. Dat storten wij in de pot. Wij hebben een en ander zodanig uitgerekend dat gelijkmatig over de 60 jaar de kosten en de inkomsten in evenwicht zijn. Wij hoeven het tarief niet te laten schommelen omdat er het ene jaar sprake is van een overschot en het andere jaar van een tekort. Er loopt ook een rentefactor mee.

Voor zover wij de kosten kunnen voorzien, hebben wij daarvoor een voorziening getroffen. De voorziening is gevormd voor de toekomstige investeringen, voor zover die niet uit toekomstige baten worden gerealiseerd. Er is ook een reserve gevormd voor de incidentele overschotten die in de loop van het jaar ontstaan en die ten opzichte van het volgende jaar hoger of lager zijn. Ook dat bedrag moet uiteindelijk terugvloeien naar de exploitatie. Daarom hebben wij de reserve gevormd.

Vanwege het verschillende karakter van de stortingen en de onttrekkingen – investeringen versus exploitatie – moeten wij óf een reserve óf een voorziening in de balans opnemen. Het moet echter worden gezien als één exploitatie Rioleringen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Bij het vaststellen van de tarieven wordt met beide posten rekening gehouden.

De VOORZITTER: Ja, zeker.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Op bladzijde 13 staat iets over onrendabele toppen. Ik vroeg mij af wie of wat dat zijn.

De VOORZITTER: Wij vinden dat het bedrijfsleven moet meebetalen aan de revitalisering van de bedrijventerreinen. Een aantal bedrijventerreinen is in ons bezit, met name de wegen en de

groenvoorzieningen daarvan. Wij weten dat niet alle bedrijven willen of kunnen meedoen aan de revitalisering, bijvoorbeeld omdat het om leegstaande gebouwen van failliete ondernemingen gaat. Wij calculeren op het geheel van de revitalisering. Een onrendabele top is een bedrag dat wij niet terugverdienen bij de aanslag die wij de bedrijven opleggen. Daarvoor is de genoemde reserve bedoeld.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): De raad zal een voorstel worden gedaan over vrijvallende middelen. Wanneer kunnen wij dat voorstel verwachten?

De VOORZITTER: Dat klopt. Wij beoordelen ieder jaar opnieuw de stand van de reserves in relatie tot de noodzaak ervan en in relatie tot de doelstelling ervan. Als blijkt dat de reserve niet langer nodig is, of als het doel waarvoor die is bestemd, is vervallen, laten wij de bedragen van de reserves vrijvallen. Dat feit wordt in de voorjaarsnota aangemeld als geld waarmee wij nieuw beleid kunnen maken. Naarmate de bezuinigingsdrang groter wordt, wordt dit soort reserves kritischer bekeken. Uiteraard kan de raad dat zelf ook doen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Het antwoord op mijn vraag is dat dit voorstel bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2012 kan worden verwacht.

De VOORZITTER: Ja.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Bij het lezen van bladzijde 17 over de ICT-reserves kwam bij mij de vraag boven of dat soort reserves regelmatig wordt geactualiseerd. Wordt bekeken wat nodig is?

De VOORZITTER: Er liggen vervangingsprogramma's onder. Er is vooral sprake van vervangingsinvesteringen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen garanderen. Voor een aantal ICT-systemen, bijvoorbeeld Burgerzaken en Sociale Zaken, is continuïteit dermate belangrijk dat wij daarvoor geld reserveren, vanuit het perspectief dat er regelmatig moet worden vernieuwd. Hetzelfde geldt voor de hardware. Er liggen in overeenkomst met de toekomstverwachting calculaties onder. Het blijven uiteraard schattingen.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Juist op ICT-gebied gaan de ontwikkelingen heel hard.

De VOORZITTER: Ja, zeker. Wij actualiseren jaarlijks. Als wij jaarlijks de reserves en voorzieningen tegen het licht houden, loopt ook de ICT mee.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Op de bladzijden 16 en 28 wordt gesproken over de dekking van de bezuinigingstaakstelling. Ik had daar een vraag over willen stellen, maar ik heb mijn stukken, waarin ik allerlei dingen heb aangetekend, thuis op tafel laten liggen. Ik weet dus op dit moment niet wat ik had willen vragen.

De VOORZITTER: Als u uw vraag wat specifiekere kunt maken, kunt u die mij per e-mail sturen. Wij kunnen dan bekijken of wij de vraag kunnen beantwoorden.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Op bladzijde 11 worden de dekkingsreserves van de exploitatie genoemd. Hoeveel rente is daarmee structureel gemoeid? Welke lasten worden daarmee gedekt?

De heer JETTEN: Deze reserves zijn gevormd door opbrengsten die wij bijvoorbeeld als gevolg van verkoop van aandelen hebben gekregen. Als wij aandelen verkopen, valt het dividend weg. De rente over de reserve moet binnen de begroting de wegvallende dividendopbrengsten compenseren. Wij rekenen over reserves in het algemeen 3,5% rente over de beginstand per 1 januari van het lopende jaar.

De heer VAN WETTEN (CDA): Betekent dit dat deze reserves alleen ter dekking zijn van de wegvallende dividendopbrengsten? Worden er geen activiteiten mee gedekt?

De VOORZITTER: De meeste reserves staan tegenover kapitaallasten en wegvallende dividenden. Ook

voor langjarige doorlopende kapitaallasten zijn ze nodig.

De reserve onderwijs OMO staat tegenover de jaarlijkse uitkering aan OMO vanwege de doordecentralisatie van de onderwijsuitkeringen. Wij financieren die op basis van contante waarden. Wij hebben dat ooit uitgerekend voor een periode van 50 jaar. Het geld dat wij nodig hebben om dat te financieren hebben wij weggezet in een reserve. De baten uit deze reserve zijn beschikbaar om de doordecentralisatie-uitkering aan OMO te kunnen betalen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Er worden uit de inkomsten geen activiteiten gefinancierd.

De VOORZITTER: Geen andere dan die ik noemde.

De heer VAN WETTEN (CDA): Het merendeel is ter dekking van wegvallende dividenden. Die worden opgebracht door de renteopbrengst van deze reserves.

De VOORZITTER: Verder worden er geen activiteiten uit betaald.

Dames en heren! Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van deze bijeenkomst. Ik dank de aanwezigen voor hun aanwezigheid en aandacht.

De VOORZITTER sluit daarop, om 22.05 uur, de informatieve raadsbijeenkomst.